2019.

Tájékoztató a Haditechnikai és Exportellenőrzési Osztályok tevékenységéről

Budapest Főváros Kormányhivatala
Kereskedelmi, Haditechnikai,
Exportellenőrzési és Nemesfémhitelesítési
Főosztály

KÉSZÍTETTE:

BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVATALA

KERESKEDELMI, HADITECHNIKAI, EXPORTELLENŐRZÉSI ÉS NEMESFÉMHITELESÍTÉSI FŐOSZTÁLY

EXPORTELLENŐRZÉSI OSZTÁLY, HADITECHNIKAI OSZTÁLY

Németvölgyi út 37-39.

H-1124 Budapest

E-mail: armstrade@bfkh.gov.hu, exportcontrol@bfkh.gov.hu

Telefon: 06 1 4585 599

TARTALOMJEGYZÉK

I. FEJEZET

BEVEZETŐ 4

A HATÓSÁGRÓL 4

II. FEJEZET - MAGYARORSZÁG AZ EXPORTELLENŐRZÉSI RENDSZEREKBEN 6

BIOLÓGIAI- ÉS TOXINFEGYVER TILALMI EGYEZMÉNY 6

VEGYIFEGYVER TILALMI EGYEZMÉNY 7

AUSZTRÁLIA CSOPORT 7

NUKLEÁRIS SZÁLLÍTÓK CSOPORTJA 7

ZANGGER BIZOTTSÁG 7

RAKÉTATECHNOLÓGIAI ELLENŐRZÉSI RENDSZER 8

WASSENAARI MEGÁLLAPODÁS 8

KÉZI- ÉS KÖNNYŰFEGYVEREKRE VONATKOZÓ ENSZ PROGRAM 9

WPDU – AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSÁNAK KETTŐS FELHASZNÁLÁSÚ TERMÉKEK EXPORTELLENŐRZÉSÉVEL FOGLALKOZÓ TANÁCSI MUNKACSOPORTJA 10

„23. CIKK" BIZOTTSÁGI MUNKACSOPORT 10

COARM – AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSÁNAK HAGYOMÁNYOS FEGYVEREK EXPORTELLENŐRZÉSÉVEL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORTJA 10

ENSZ FEGYVERKERESKEDELMI SZERZŐDÉS – ARMS TRADE TREATY, ... 10

III. FEJEZET - ENGEDÉLYEZÉS

1. HADITECHNIKAI KÜLKERESKEDELMI ENGEDÉLYEZÉS, HADIIPARI TEVÉKENYSÉG ENGEDÉLYEZÉSE 11

JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET 11

AZ ELBÍRÁLÁS FOLYAMATA 14

AZ ENGEDÉLYEK TÍPUSAI, TANÚSÍTÁS 16

JELÖLÉS, NYILVÁNTARTÁS, ADATSZOLGÁLTATÁS 18

2. A KETTŐS FELHASZNÁLÁSÚ TERMÉKEK KÜLKERESKEDELMI ENGEDÉLYEZÉSE 19

3. NEMZETKÖZI SZANKCIÓK VÉGREHAJTÁSA 22

4. A BIOLÓGIAI- ÉS TOXINFEGYVER-TILALMI EGYEZMÉNY ÉS A VEGYIFEGYVER-TILALMI EGYEZMÉNY HAZAI VÉGREHAJTÁSÁVAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEK 22

IV. FEJEZET - HADIIPARI TEVÉKENYSÉG ÉS KÜLKERESKEDELMI FORGALOM

1. JELENTÉS A HAZAI CÉGEK 2019. ÉVI HADIIPARI TEVÉKENYSÉGÉRŐL ÉS HADITECHNIKAI KÜLKERESKEDELMI FORGALMÁRÓL 24

2. A KETTŐS FELHASZNÁLÁSÚ TERMÉKEK EXPORTJA 2019-BEN 30

3. ELLENŐRZÉSEK 31

4. RÉSZVÉTEL NEMZETKÖZI FÓRUMOKON 32

MELLÉKLETEK 34-43

BEVEZETŐ

Budapest Főváros Kormányhivatala Kereskedelmi, Haditechnikai, Exportellenőrzési és Nemesfémhitelesítési Főosztály Haditechnikai Osztálya évente előkészíti az iparügyekért felelős miniszter részére a haditechnikai külkereskedelmi engedélyezési tevékenységre vonatkozó jelentéstételi kötelezettség teljesítése érdekében a honvédelmi, a rendészeti, a külpolitikai, továbbá a nemzetbiztonsági ügyekkel foglalkozó országgyűlési bizottságok részére benyújtandó éves jelentés tervezetét. A Haditechnikai Osztály és az Exportellenőrzési Osztály (továbbiakban: Hatóság) rendszeresen szolgáltat adatokat a haditechnikai külkereskedelmi tevékenységről, illetve kettős felhasználású termékek exportadatairól különböző nemzetközi fórumok számára (Európai Unió (EU), Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), Európai Biztonsági Együttműködés Szervezete (EBESZ), Wassenaari Megállapodás (WA)). A bizalomépítés és a transzparenciára való törekvés jegyében, valamint a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően a Hatóság a hazai nyilvánosság részére is elérhető jelentést tesz közzé tevékenységről.

A HATÓSÁGRÓL

Magyarország a non-proliferációs nemzetközi egyezmények elfogadásával politikai kötelezettséget vállalt arra, hogy nemzeti jogszabályrendszerében érvényesíti az érzékeny termékekre vonatkozó, a többi résztvevő állammal kialakított exportellenőrzési elveket. Az exportellenőrzési feladatok végrehajtására kijelölt magyar hatóság 2017. január 1-től a Budapest Főváros Kormányhivatala Kereskedelmi, Haditechnikai, Exportellenőrzési és Nemesfémhitelesítési Főosztály (a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal Haditechnikai és Exportellenőrzési Hatóságának jogutódja). Szervezeti felügyeletét a Miniszterelnökséget vezető miniszter, szakmai felügyeletét pedig az iparügyekért felelős miniszter látja el. A Főosztály Haditechnikai, valamint Exportellenőrzési Osztálya négy főbb területen látja el engedélyezési és ellenőrzési feladatait.

A proliferáció jelentése *elterjedés,* a non-proliferációs intézkedések célja a tömegpusztító fegyverek (WMD) – vegyi-, biológiai, nukleáris fegyverek –, valamint a hagyományos fegyverek elterjedésének megakadályozása.

A ***haditechnikai eszközök külkereskedelmének engedélyezése*** nem EU harmonizált terület, az a tagállamok nemzeti hatáskörében hozott jogi szabályozása alapján történik. Ugyanakkor figyelembe veszi a közös kül- és biztonságpolitika irányelveit, a „Haditechnikai eszközök exportellenőrzésének, közös szabályrendszerének” rendelkezéseit. Hatósági tevékenységét a „Közös haditechnikai terméklista” alapján végzi. Ugyanezen lista alapján vonja engedélyezés alá a ***hadiipari gyártás- és szolgáltatás felügyelet*** a hazai hadiipari gyártók és szolgáltatók tevékenységét és ellenőrzi az engedélyesek termékjelölési és nyilvántartási kötelezettségét. A Hatóság mindemellett végrehajtja a ***kettős felhasználású termékek külkereskedelmi forgalmazásával*** kapcsolatos azon exportellenőrzési intézkedéseket, melyek nemzetközileg vállalt megállapodások hazai végrehajtásához

szükségesek. Ezen termékek polgári célú felhasználásuk mellett alkalmasak hagyományos és tömegpusztító fegyverek (weapons of mass destruction, WMD), valamint az azok célba juttatására alkalmas eszközök gyártására, kifejlesztésére, ezért forgalmuk ellenőrzését különböző non-proliferációs rezsimek és leszerelési egyezmények írják elő. Továbbá a Hatóság látja el a ***nemzetközi szankciókban elrendelt külkereskedelmi korlátozás*** alá eső termékek kivitelének ellenőrzését.

A fentieken túl, a Hatóság látja el a *Vegyifegyver-tilalmi Egyezményből* fakadó nemzeti hatósági kötelezettségeket és feladatokat, amelynek keretében a Hatóság felügyeli az Egyezmény hatálya alá tartozó vegyipari cégek gyártási és kereskedelmi tevékenységét. Szintén a Hatóság látja el a *Biológiai- és Toxinfegyver-tilalmi Egyezményből* fakadó nemzeti hatósági kötelezettségeket és feladatokat, amelynek keretében a Hatóság nyilvántartja az Egyezmény hatálya alá tartozó jogalanyok tevékenységét, és összeállítja az ország éves bizalomerősítő jelentését.

A Hatóság intézkedései magukba foglalják – többek között – határozatok hozatalát, engedélyek kibocsátását, illetve ellenőrzések elvégzését. Az intézkedések célja megakadályozni azt, hogy a regionális és nemzetközi biztonságra veszélyt jelentő államok, valamint terrorista csoportok WMD-t legyenek képesek kifejleszteni és előállítani, illetve elejét venni a hagyományos fegyverek destabilizáló mértékű felhalmozódásának, illegális forgalmának.

Fontos kiemelnünk, hogy aki a vonatkozó jogszabályokat nem tartja be, a *Büntető Törvénykönyvről szóló* 2012. évi C. törvény (Btk.) 327., 329. illetve 330. §-aiban meghatározott tényállások fennállása esetében az ott szabályozott mértékben **szabadságvesztéssel büntethető**. Mindemellett a vonatkozó jogszabálysértés tárgyától és súlyától függően a Hatóság haditechnikai és kettős felhasználású termékek külkereskedelmével kapcsolatos jogszabálysértés esetén 100 ezer forinttól 10 millió forintig, haditechnikai gyártással/szolgáltatással kapcsolatos jogszabálysértés esetén ötezer forinttól 10 millió forintig terjedő mértékű bírságot szabhat ki. A bírságolást érintő szabályozást jelenleg a vonatkozó ágazati jogszabályok tartalmazzák.

MAGYARORSZÁG AZ EXPORTELLENŐRZÉSI RENDSZEREKBEN

Magyarország többek között az alábbi multilaterális fegyverzetellenőrzési megállapodások és exportellenőrzési rendszerek résztvevő állama, illetve az alábbi nemzetközi előírások és folyamatok figyelembevételével végzi engedélyezési, ellenőrzési és egyéb hatósági feladatait:

BIOLÓGIAI- ÉS TOXINFEGYVER-TILALMI EGYEZMÉNY (BIOLOGICAL AND TOXIN WEAPONS CONVENTION, BTWC)[1]

A biológiai- és toxinfegyverek kifejlesztésének, előállításának és tárolásának megtiltásáról és e fegyverek megsemmisítéséről szóló egyezmény (BTWC) az első olyan nemzetközi szerződés, amelynek célja a WMD-k egy teljes kategóriájának felszámolása. A megállapodás teljes tilalmat rendel el az olyan mikrobiológiai vagy egyéb biológiai hatóanyagok, valamint toxinok fejlesztésére, gyártására, tárolására és megszerzésére, amelyek nem kórmegelőzési, védekezési vagy más békés célokat szolgálnak. A tilalom kiterjed azokra a fegyverekre, felszerelésekre és szállítóeszközökre is, amelyekkel az ilyen hatóanyagokat és toxinokat bevethetik. Az egyezményt 1972-ben nyitották meg aláírásra és 1975-ben lépett hatályba. Jelenleg 182 ország tagja az Egyezménynek.

VEGYIFEGYVER-TILALMI EGYEZMÉNY (CHEMICAL WEAPONS CONVENTION, CWC)[2]

A Vegyifegyver-tilalmi Egyezmény (CWC) a genfi leszerelési értekezleten 40 állam részvételével 24 évig tartó tárgyalási folyamat eredményeként 1997. április 29-én lépett hatályba, éppen azzal, hogy Magyarország – mint 65. Részes Állam – letétbe helyezte ratifikációs okiratát az ENSZ Főtitkárnál. Az egyezmény kimondja a vegyifegyverek használatának, kifejlesztésének, megszerzésének tilalmát, továbbá elrendeli a meglévő vegyifegyver készletek megsemmisítését. A CWC az első olyan multilaterális leszerelési megállapodás, amelynek betartása nem csupán a részes államok kötelezettségvállalásán, hanem egy kiterjedt nemzetközi ellenőrzési rendszeren is alapul. A feladattal megbízott nemzetközi szervezet helyszíni ellenőrzésekkel folyamatosan vizsgálja a Részes Államok éves nyilatkozataiban bejelentett adatok valódiságát. Jelenleg 193 ország tagja az Egyezménynek.

1 http://www.unog.ch/80256EE600585943/%28httpPages%29/77CF2516DDC5DCF5C1257E520032EF67?OpenDocument

2 http://www.opcw.org/chemical-weapons-convention

AUSZTRÁLIA CSOPORT (AUSTRALIA GROUP, AG)[3]

Az ENSZ Közgyűlésének 1991-ben hozott határozata alapján a vegyi- és biológiai fegyverek non-proliferációját az Ausztrália Csoport (AG) koordinálja. Az AG együttműködés keretében a részt vevő államok között információ- és véleménycserére kerül sor a vegyi- és biológiai fegyverek elterjedéséről, illetve annak megakadályozásáról. Valamennyi tagja ratifikálta a biológiai- és vegyifegyver tilalmi egyezményeket. A csoportban résztvevő államok olyan jogszabályokat léptetnek hatályba és olyan nemzetközi intézményrendszert alakítanak ki, amelyek révén hatékonyan akadályozzák meg a vegyi- és biológiai fegyverek proliferációját.

NUKLEÁRIS SZÁLLÍTÓK CSOPORTJA (NUCLEAR SUPPLIERS GROUP, NSG) [4]

A csoporthoz tartozó országok vállalják, hogy önmérsékletet tanúsítanak a nukleáris anyagok és az e területhez kapcsolódó termékek exportja tekintetében. Ily módon kívánják elérni, hogy a nukleáris anyagok és felszerelések (pl. plutónium, dúsított urán, dúsító és az újrafeldolgozó üzemek részegységei) békés célú nemzetközi kereskedelme semmilyen formában ne járuljon hozzá az atomfegyverek elterjedéséhez.

A résztvevő államok megegyeztek abban, hogy ilyen termékeket nem szállítanak nukleáris fegyverekkel nem rendelkező és az Atomsorompó Szerződésben nem részes államokba, kivéve, ha azok a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel (NAÜ) Biztosítéki Megállapodást írtak alá. A résztvevő országok továbbá arra is kötelezettséget vállaltak, hogy úgynevezett végfelhasználói igazolást (end-use certificate) kérnek az adott szállítás célországának hatóságától. Fenntartották a jogukat arra vonatkozóan is, hogy vétóval élnek, ha a tilalom alá eső anyagok és berendezések a célországból egy harmadik országba kerülnek továbbszállításra. A résztvevő országok nukleáris exportját az egyeztetett irányelvek (Guidelines) szabályozzák. Magyarország 1978-ban lett a csoport tagja. 2009 májusától egy évig hazánk látta el a csoport elnöki feladatait.

ZANGGER BIZOTTSÁG (ZANGGER COMMITTEE, ZC) [5]

Az Atomsorompó Szerződés 3. cikkének 2. bekezdése értelmében, amennyiben egy részes állam hasadó anyagokat vagy azok előállításához kapcsolódó technológiát kíván átadni nukleáris fegyverekkel nem rendelkező országoknak, köteles biztosítékot beszerezni arról, hogy az átadásnak nem lesz következménye a szerződés által tiltott tevékenységek folytatása.
E szerződéses kötelezettség hatékony végrehajtása érdekében a Zangger Bizottságban résztvevő államok exportellenőrzési irányelveket fogadtak el. A Bizottság legfontosabb célkitűzése, hogy elősegítse az információ áramlását az olyan exporttevékenységekről, amelyek során a hasadóanyagokkal és a hozzájuk rendelhető technológiákkal rendelkező országok ilyen anyagokat és technológiákat juttatnak el a nukleáris fegyverekkel nem rendelkező, illetve a szerződésben nem részes államoknak. Amennyiben ilyen jellegű export

3 www.australiagroup.net

4 www.nuclearsuppliersgroup.org/en/

5 www.zanggercommittee.org

megvalósul, a Bizottság felszólítja a szállítást végző országot, hogy a NAÜ révén kérjen biztosítéki garanciákat arra vonatkozóan, hogy a tőle származó anyagok és/vagy berendezések nem alkalmasak nukleáris kísérletek előkészítésére vagy nukleáris fegyverek gyártására. A Bizottság rendszeresen felülvizsgálja az általa összeállított listán azokat az anyagokat és berendezéseket, amelyeknek exportja esetén elengedhetetlen a megfelelő NAÜ biztosítéki garanciák beszerzése. A Bizottság évente egyszer ülésezik Bécsben. A Bizottság keretében vállalt kötelezettségek többsége – a NAÜ főigazgatójának küldött tájékoztatás formájában – valamennyi NAÜ tagállam számára hozzáférhető.

RAKÉTATECHNOLÓGIAI ELLENŐRZÉSI RENDSZER (MISSILE TECHNOLOGY CONTROL REGIME, MTCR)[6]

A Rakétatechnológiai Ellenőrzési Rendszer (MTCR) olyan informális multilaterális exportellenőrzési fórum, amely célja a WMD-k célba juttatásához szükséges rakéták (*missiles*) és más pilóta nélküli célba juttató-eszközök (*unmanned delivery systems*), azok előállításához, kifejlesztéséhez, működtetéséhez szükséges felszerelések, illetőleg vonatkozó technológiák proliferációjának ellenőrzése. A politikai együttműködésen nyugvó MTCR-előírások alapján a résztvevő 34 állam – köztük hazánk – koordinálja a fenti termékekre és technológiákra vonatkozó exportellenőrzési gyakorlatát. Ez az export-engedélyezésről szóló Irányelvek (MTCR Guidelines), valamint a szabályozás alá tartozó kifejezetten katonai célú, illetőleg kettős felhasználású termékek listáját tartalmazó Függelék (MTCR Equipment, Software and Technology Annex) alapulvételével történik. A Függelék két fejezetet tartalmaz: I. kategóriájú termékek, technológiák és II. kategóriájú technológiák. Az I. kategóriás exportengedélyezésnél különös szigorúsággal kell eljárni, az engedélyezés meghatározott biztosítékok fennállása esetén lehetséges. Ide tartoznak például a 300 km hatótávolság/500 kg töltet teher határértékeket meghaladó teljes rakétarendszerek és alrendszerek. A résztvevő államok saját belső jogi előírásaik figyelembe vételével alkalmazzák az MTCR politikailag kötelező erejű előírásait, iránymutatásait, értesítik egymást az elutasított exportengedély-kérelmekről. Magyarország 1993 óta résztvevő országa az MTCR-nak.

WASSENAARI MEGÁLLAPODÁS (WASSENAAR ARRANGEMENT, WA)[7]

A „Wassenaari Megállapodás a Hagyományos Fegyverek és Kettős Felhasználású Termékek és Technológiák Exportja Ellenőrzéséről” (The Wassenaar Arrangement on Export Controls for Conventional Arms and Dual-Use Goods and Technologies, (WA)) elnevezésű együttműködésben résztvevő államok célul tűzték ki a hagyományos fegyverek és a kettős felhasználású termékek és technológiák exportjának és más módon történő átadásának átláthatóvá tételét. Felelősségteljes, a biztonságpolitikai szempontokat is érvényesítő exportpolitika kialakítását kívánják elérni ezen a területen. Céljaik közé tartozik még az érzékeny termékek kereskedelmére vonatkozó vélemény- és információcsere elmélyítése. Törekvéseik azt szolgálják, hogy megakadályozzák a tömegpusztító fegyverek elterjedését, a hagyományos fegyverzetek destabilizációt kiváltó felhalmozását. A résztvevő országok politikai kötelezettséget vállalnak arra, hogy e célok érdekében nemzeti jogszabályaikban érvényesítik a közösen kialakított exportellenőrzési elveket, illetve ellenőrzési minimumnak tekintik a rendszeresen felülvizsgált termékellenőrzési jegyzéket. Hazánk a 2001-es évben a

6 www.mtcr.info

7 www.wassenaar.org/

WA Általános Munkacsoport (GWG) munkáját irányította; 2005-2006 között a WA Szakértői Csoportjának (EG) elnöki posztját látta el, illetve a 2007-es felülvizsgálati év keretében az Adatszolgáltatások tartalmával, átláthatóságával foglalkozó Munkacsoport (Task force on Transparency) koordinálását végezte, illetve az utóbbi években raportőrként közreműködött egy, a WA-ba felvételt kért állam felvételi eljárásában. Magyarország támogatja és szorgalmazza az átláthatóság javítását és a nemzeti exportpolitikák fokozottabb összehangolását.

KÉZI- ÉS KÖNNYŰFEGYVEREKRE VONATKOZÓ ENSZ PROGRAM[8]

Az ENSZ tagállamai 2001 júliusában egy nemzetközi konferencia keretében fogadták el a kézi- és könnyűfegyverek mindennemű illegális kereskedelmének megakadályozását és tiltását szorgalmazó ENSZ Cselekvési Programot (UN PoA)[9]. Ez a dokumentum elveket és intézkedéseket határoz meg a kézi- és könnyűfegyverek (KKF, small arms and light weapons, SALW) illegális kereskedelmének megelőzésével és tiltásával, a megállapodás végrehajtásával, a nemzetközi együttműködés és támogatás-nyújtás, valamint a 2001. évi ENSZ konferenciát követő nemzetközi kézi- és könnyűfegyveres folyamat mechanizmusaival és ütemezésével kapcsolatban. Magyarország részt vesz a Cselekvési Program végrehajtásában. Hazánk évente jelentést nyújt be az ENSZ-nek a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos aktuális jogi szabályozásról és a megelőző év KKF export-import adatairól. Hasonló adatszolgáltatást az EBESZ Kézifegyver Dokumentum szerint az EBESZ részére is adunk. Az ENSZ és az EBESZ mellett az Európai Unió is kiemelten foglalkozik ezzel a témakörrel.

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSÁNAK KETTŐS FELHASZNÁLÁSÚ TERMÉKEK EXPORTELLENŐRZÉSÉVEL FOGLALKOZÓ TANÁCSI MUNKACSOPORTJA (WORKING PARTY OF DUAL-USE GOODS, WPDU)

A WPDU szakértői szinten felelős a kettős felhasználású termékekre vonatkozó jogalkotási feladatokért, amelynek keretében többek között megtárgyalja az Európai Bizottság által előterjesztett jogszabály-tervezeteket, és javaslatot tesz a vonatkozó uniós rendelet módosítására. A munkacsoport egységes irányelveket, jogpolitikai elveket alakít ki az uniós exportellenőrzési rezsim erősítése érdekében, illetve a non-proliferációs rezsimekben elfogadott döntések uniós szinten történő végrehajtására, illetve az Európai Tanács részéről – hallgatólag eljárással – elfogadja a kettős felhasználású termékek listájáról szóló módosításokat.

„23. CIKK" BIZOTTSÁGI MUNKACSOPORT (DUAL-USE CO-ORDINATING GROUP, DUCG)

A DUCG a Bizottság szakértői munkacsoportja a kettős felhasználású termékek exportellenőrzése terén. Elsődleges feladata a rendeletmódosítások – köztük a kettős felhasználású termékek listájának – elkészítése és – felhatalmazási rendeletben a társintézmények hallgatólagos eljárásával – elfogadása, közös irányelvek megfogalmazása a vonatkozó szabályozó egységes alkalmazása érdekében, az összesített export jelentés összeállítása. Ezen kívül fejleszti és kezeli a tagállamok közötti információ-megosztást szolgáló informatikai rendszert.

8 www.poa-iss.org

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSÁNAK HAGYOMÁNYOS FEGYVEREK EXPORTELLENŐRZÉSÉVEL FOGLALKOZÓ MUNKACSOPORTJA (COUNCIL WORKING PARTY ON THE EXPORT CONTROL OF CONVENTIONAL ARMS, COARM)

A COARM működésének alapjául az Európai Unió Tanácsa által 1998. június 8-án elfogadott fegyverkereskedelmi Magatartási Kódexe (Magatartási Kódex), majd az ebből 2008. december 8-án immár jogilag kötelező erejű dokumentumként elfogadott 2008/944/KKBP Közös Álláspont a haditechnikai eszközök exportellenőrzésének közös alapelveiről elnevezésű dokumentum szolgál. Állandó témák a nyilvános éves jelentés készítése, az EU Közös Haditechnikai Jegyzékének (EU CML) naprakésszé tétele, outreach szemináriumok szervezése harmadik országok részére, továbbá az exportellenőrzés aktuális kérdései kerülnek megvitatásra (pl. exportellenőrzési politikák egyeztetése, közös vélemény formálása konfliktusos relációkkal kapcsolatosan).

ENSZ FEGYVERKERESKEDELMI SZERZŐDÉS (UN ARMS TRADE TREATY, ATT)

A Fegyverkereskedelmi Szerződés (ATT) normatív kereteket állít fel a fegyverkereskedelem szabályozására, világos és erős jogi kötelezettségeket fogalmazva meg a hagyományos fegyverek kereskedelmében résztvevő minden szereplő (exportőrök, importőrök, brókerek) számára. Hatálya lényegében a hagyományos fegyverek teljes körére kiterjed, beleértve a lőszereket is. A Fegyverkereskedelmi Szerződést ratifikáló országok rendszeresen jelentést készítenek a hagyományos fegyverekre vonatkozó külkereskedelmi adataikról.

ENGEDÉLYEZÉS

1. HADITECHNIKAI KÜLKERESKEDELMI ENGEDÉLYEZÉS, HADIIPARI TEVÉKENYSÉG ENGEDÉLYEZÉSE

Az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 296. cikkének b) pontja meghagyja a tagállamok azon jogát, *hogy megtegyék az alapvető biztonsági érdekeik védelme érdekében általuk szükségesnek tartott, fegyverek, lőszerek és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével kapcsolatos intézkedéseket.* Mindemellett az *európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 140. §*-a kimondja, hogy *az áruk, szolgáltatások és anyagi értéket képviselő jogok kereskedelmi forgalomba történő kivitelét, behozatalát, valamint azoknak a Magyarország területén történő átszállítását nemzetközi szerződéssel és Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa rendelkezéseivel összhangban az Országgyűlés vagy a Kormány által alkotott jogszabály korlátozhatja*. Ezen felhatalmazások alapján Magyarország nemzeti hatáskörben szabályozza a haditechnikai (hadiipari, külkereskedelmi) tevékenységet és a haditechnikai eszközök és szolgáltatások kivitelének, behozatalának, transzferjének és tranzitjának, valamint a bróker tevékenység engedélyezését.

JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

A haditechnikai eszközök külkereskedelmének engedélyezése **nem EU harmonizált** terület, így a tagállamok nemzeti hatáskörében hozott jogi szabályozása alapján történik, amely azonban érvényre juttatja az Unió közös kül- és biztonságpolitikai irányelveit. A haditechnikai eszközök külkereskedelmének engedélyezéssel összefüggő hatósági feladatait a Hatóság látja el.

Az *Európai Parlament és Tanács a védelmi vonatkozású termékek Közösségen belüli transzferére vonatkozó feltételek egyszerűsítéséről szóló 2009/43/EK irányelve* (Transzferirányelv[10]) 2009. május 6-án került kihirdetésre. Rendelkezéseit a haditechnikai eszközök és szolgáltatások kivitelének, behozatalának, transzferjének és tranzitjának engedélyezéséről, valamint a vállalkozások tanúsításáról szóló 160/2011. (VIII.18.) Korm. rendelet ültette át. Az engedélyezési rendszer megtartotta a korábbi háromlépcsős engedélyezési folyamatot, de jelentős könnyítéseket alkalmazott, elsősorban a Közösségen belüli szállításokra vonatkozóan. A 160/2011. (VIII. 18) Korm. rendelet helyébe a *haditechnikai tevékenység engedélyezésének és a vállalkozások tanúsításának részletes szabályairól szóló 156/2017. (VI.16.) Korm. rendelet* (Htkr.) lépett, amely további egyszerűsítéseket hozott az eljárásokban (pl: nem szükséges tárgyalási engedély egyes, „privilegizált" harmadik országokba történő kivitelre, valamint ugyanezen országokra globális forgalmi engedély is kérelmezhető, amely az egyedi forgalmi engedéllyel szemben több terméknek több partner részére történő kiszállítását teszi lehetővé, illetve időbeli hatálya is hosszabb).

Magyarország egyike volt azon tagállamoknak, amelyek először alkalmazták jogszabályi szinten a Magatartási Kódexet, amely így a kérelmek jóváhagyásának egyik kritériumává vált. A „Kódexből"

10 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:02009L0043-20180305&qid=1564052221189&from=HU

időközben minden tagállamra egyaránt érvényes, jogilag kötelező dokumentum készült: a Tanács 2008. december 8-án elfogadta a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról szóló **2008/944/KKBP Közös Álláspontot**. A kritériumok a Htkr. 2. sz. Mellékletét képezik.

A Hatóság az EU **„Közös haditechnikai terméklista”** (CML), illetve az azt átültető Transzferirányelv I. melléklete alapján végzi engedélyező és ellenőrző tevékenységét, azzal az eltéréssel, hogy a Htkr. (1. sz. Melléklete, az Engedélyköteles haditechnikai eszközök és szolgáltatások jegyzéke) *további négy fejezettel* egészíti ki a CML 22 fejezetből álló jegyzékét. A magyar szabályozás hatálya alá vonta a **kifejezetten katonai célú felszereléseket**, **szolgáltatásokat**, továbbá a **kényszerítő és a bűnfelderítő**-, valamint **a titkosszolgálati eszközöket** is. Az engedélyköteles haditechnikai eszközök és szolgáltatások listáját a Htkr. I. melléklete tartalmazza az alábbiak szerint:

I. fejezet Sima csövű fegyverek 20 mm-nél kisebb kaliberrel, más kézifegyverek és automata fegyverek 12,7 mm (0,50 hüvelyk/inch) vagy kisebb kaliberrel és tartozékok és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek

II. fejezet 20 mm és ennél nagyobb kaliberű sima csövű fegyverek, más fegyverek és fegyverzetek 12, 7 mm-nél (0, 50hüvelyk/inch) nagyobb kaliberrel, tűzvetők és tartozékok, és az azokhoz tervezett különleges részegységek

III. fejezet Lőszerek és mechanikus gyújtószerkezetek, és azok azokhoz tervezett különleges részegységek

IV. fejezet Bombák, torpedók, nem irányított és irányított rakéták, más robbanó eszközök és töltetek, valamint a hozzájuk tartozó berendezések és tartozékok, és kifejezetten azokhoz tervezett részegységek

V. fejezet Kifejezetten katonai célra tervezett tűzvezető, és kapcsolódó készültségi és riasztó eszközök, továbbá a kapcsolódó rendszerek, teszt és illesztő és ellentevékenység berendezései és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek és tartozékok

VI. fejezet Szárazföldi járművek és részegységeik

VII. fejezet Vegyi anyagok, „biológiai anyagok”, ”tömegoszlató harcanyagok”, radioaktív anyagok, kapcsolódó berendezések, részegységek és anyagok

VIII. fejezet "Energiahordozó anyagok”, és kapcsolódó összetevők

IX. fejezet Hadihajók (felszíni vagy víz alatti), különleges tengerészeti berendezések, tartozékok és egyéb vízfelszíni járművek

X. fejezet „Légi járművek”, „levegőnél könnyebb légi járművek”, „személyzet nélküli légi járművek”,
légi-jármű-hajtóművek (motor) és „légijármű”-részegységek, illetve az azokhoz tartozó berendezések és részegységek, amelyeket kifejezetten katonai felhasználásra terveztek vagy alakítottak át

XI. fejezet Az EU közös katonai listáján másutt meg nem határozott elektronikai berendezések, „űrhajók” és részegységeik

XII. fejezet Nagy sebességű, kinetikai energiájú fegyverrendszerek és kapcsolódó eszközök a és az azokhoz tervezett különleges részegységek

XIII. fejezet Páncélozott vagy védőberendezések, szerkezetek és részegyégek

XIV. fejezet „Kifejezetten katonai gyakorló” eszközök vagy hadgyakorlat forgatókönyvének szimulációjára szolgáló berendezések, szimulátor berendezések az ML1. fejezetben vagy az ML2. fejezetben meghatározott bármilyen tűzfegyver vagy fegyver használatának begyakorlására, és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek és tartozékok

XV. fejezet Kifejezetten katonai használatra tervezett képalkotó vagy ezeket zavaró berendezések és kifejezetten ezekhez tervezett részegységek és tartozékok

XVI. fejezet Kovácsolt, sajtolt és más félkész gyártmányok, amelyeket kifejezetten az ML1–ML4., ML6., ML9., ML10., ML12. vagy ML19. fejezetben meghatározott eszközökhöz terveztek

XVII. fejezet Különféle berendezések, anyagok és „könyvtárak” és a kifejezetten azokhoz tervezett részegységek

XVIII. fejezet „Gyártó” berendezések és azok részegységei

XIX. fejezet Irányított energiát kibocsátó fegyverrendszerek (DEW), kapcsolódó berendezések, vagy ellentevékenység eszközei és kísérleti modellek és a kifejezetten azokhoz tervezett elemek, részegységek

XX. fejezet Kriogén és „szupravezető” berendezések, valamint kifejezetten azokhoz tervezett részegységek és tartozékok

XXI. fejezet „Szoftver”

XXII. fejezet “Technológia”

XXIII. fejezet Kifejezetten katonai célú felszerelések

XXIV. fejezet Kifejezetten katonai célú szolgáltatások

XXV. fejezet Kényszerítő és bűnfelderítő eszközök

XXVI. fejezet Titkosszolgálati eszközök

A Htkr. meghatározza *az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről* szóló, *2005. június 27-i 1236/2005/EK rendelet (illetve az azt 2019. január 16. napjától felváltó 125/2019/EU rendelet, a továbbiakban: EU rendelet)* végrehajtásához szükséges rendelkezéseket. Az EU rendelet III. mellékletében engedélyhez kötött eszközöket (emberek fogva tartására szolgáló bilincsek, önvédelmi célokra szolgáló anyagok, zendülések megfékezésére szolgáló elektromos sokkoló eszközök stb.) a Htkr. XXV. fejezete (kényszerítő és bűnfelderítő eszközök) magába foglalja, így ugyanolyan engedélyezési eljárás alá esnek, mint a katonai eszközök. Az EU rendelet azonban az alábbi eszközök exportját és importját tiltja:

- *akasztófák, nyaktilók;*
- *emberek kivégzésére szolgáló villamosszékek;*
- *emberek kivégzésére szolgáló kamrák; automatikus fecskendőrendszerek;*
- *bizonyos elektromos sokkoló eszközök.*

A tilalom nem vonatkozik a múzeumi célra történő végfelhasználásra.

A haditechnikai termékek gyártásának és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. törvény (Httv.) értelmében Magyarország területén *hadiipari*

tevékenység (haditechnikai termékek gyártása, azokkal összefüggő szolgáltatás nyújtása) *végzéséhez engedély* szükséges. Az engedélyköteles termékek és szolgáltatások körét a haditechnikai külkereskedelmi tevékenységgel megegyezően az „Engedélyköteles haditechnikai eszközök és szolgáltatások jegyzéke" tartalmazza. A tevékenységi engedélyezés szabályait a Htkr. határozza meg.

Nem szükséges engedély, ha

- a haditechnikai eszközt az Országgyűlés vagy a Kormány által jóváhagyott csapatmozgás, továbbá hatályos nemzetközi szerződésben kifejezetten engedélyezett kötelezettségek keretében szállítanak át Magyarország határán,

- a szállítást – kötelezettségei teljesítéséhez – az Európai Unió, a NATO, vagy a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség végzi, vagy végezteti,

- a szállítás katasztrófa esetében nyújtott humanitárius segítségnyújtáshoz vagy adományhoz kapcsolódik, vagy

- a haditechnikai eszközt állami fegyveres szervek közös gyakorlata, bemutatója céljából szállítanak át Magyarország határán.

Nem kell külön engedélyt beszerezniük a hadiipari tevékenységhez az alábbiaknak:

A Magyar Honvédség, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, a rendvédelmi szervek kutatással és fejlesztéssel, javítással és karbantartással, műszaki támogató tevékenységgel foglalkozó, haditechnikai eszköz üzembe helyezését és üzemben tartását, kezelésük és alkalmazásuk elméleti és gyakorlati oktatását, kiképzést felölelő haditechnikai szolgáltatást nyújtó, valamint hatástalanítást, megsemmisítést, múzeumi tevékenységet végző, továbbá a Magyar Honvédség közbeszerzési, beszerzési eljárásokban ajánlatkérőként eljáró szervezeti egységeinek, valamint – 2020. január 1-jét követően – a védelmi és biztonsági feladatokkal összefüggő beszerzések tekintetében kijelölt központi beszerző szervnek. Nem szükséges engedély továbbá az állam nevében eladóként eljáró, hon- és rendvédelmi szempontból feleslegesnek nyilvánított haditechnikai termékek elidegenítését végző szerveknek és a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt-nek, azonban az elidegenített haditechnikai termékek köréről, illetve a vásárlók személyéről kötelesek a szerződéskötést követő tizenöt napon belül írásban tájékoztatni a Hatóságot.

AZ ELBÍRÁLÁS FOLYAMATA

A Htkr. alapján a Hatóság az engedélyeket a ***Haditechnikai Véleményező Munkacsoport*** (HVM) véleményének kikérésével adja ki. A HVM tagjai a külpolitikáért felelős miniszter, az iparügyekért felelős miniszter, a rendészetért felelős miniszter, valamint a honvédelemért felelős miniszter által kijelölt személyek, valamint az Alkotmányvédelmi Hivatal, az Információs Hivatal, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, az Országos Rendőr-főkapitányság, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és a Terrorelhárítási Központ kijelölt szakértői.

A Htkr. szerint a haditechnikai külkereskedelemre vonatkozó kérelmet el kell utasítani, ha:

- a kérelmezett tevékenység ellentétes Magyarország kül- és biztonságpolitikai érdekeivel vagy nemzetközileg vállalt kötelezettségeivel,
- a kérelmező, a kérelmező tulajdonosa, felelős vezetője, vagy a kérelmezett tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó munkakörben foglalkoztatott alkalmazottja az Alkotmányvédelmi Hivatal, az Információs Hivatal, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat vagy a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat írásos véleménye alapján nemzetbiztonsági érdeket

sért vagy nemzetbiztonsági kockázatot jelent, vagy a Terrorelhárítási Központ írásos véleménye alapján terrorveszélyt jelent,

- akadályozná vagy ellehetetlenítené a honvédelmi, rendvédelmi, valamint nemzetbiztonsági szervek jogszabályban meghatározott tevékenységének ellátását,
- ellentétes a Htkr. 2. mellékletében meghatározott magatartási kritériumokkal. Továbbá,
- a kérelmezőnek a Hatósággal szemben korábbi eljárásból származó, befizetetlen bírságtartozása van,
- a kérelmező, a kérelmező tulajdonosa, vezető tisztségviselője, valamint a tervezett haditechnikai tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó munkakörben foglalkoztatott alkalmazottja nem felel meg a Httv. 5. § és 5/A. § szerinti személyi követelményeknek,
- a kérelmező, tulajdonosa vagy valamely felelős vezetője nem rendelkezik a termék gyártásához vagy a szolgáltatás nyújtásához szükséges, a rendelet 4. melléklete szerinti szakirányú végzettséggel és gyakorlattal,
- a haditechnikai eszköz gyártását vagy haditechnikai szolgáltatás nyújtását végző kérelmező nem rendelkezik olyan székhellyel (telephellyel) és eszközökkel, melyek műszakilag alkalmassá teszik a kérelmezett tevékenység végzésére, azok biztonságtechnikailag nem alkalmasak a haditechnikai termék biztonságos mozgatására, szállítására, tárolására és őrzésére.

A Magatartási Kódexet a **Tanács 2008/944/ KKBP Közös Álláspontja (2008. december 8.) a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról szóló** jogi aktus tette kötelezővé minden tagállam számára. A Közös Álláspont nyolc kritériumban határozza meg azokat az elveket, amely alapján az illetékes exportellenőrzési hatóságoknak mérlegelni szükséges egy-egy kivitel engedélyezését. Az exportra vonatkozó kérelmek elbírálása során meg kell vizsgálni, hogy

- a szállítás megfelel-e a nemzetközi egyezmények és non-proliferációs rezsimek előírásainak, nem ellentétes-e az ENSZ, EU, vagy EBESZ által hozott fegyverembargókkal; a tranzakció bármilyen módon hozzájárulhat-e a tömegpusztító fegyver, vagy ilyen fegyvert célba juttató eszköz kifejlesztéséhez;
- milyen a rendeltetési ország viszonya a nemzetközi emberi jogi okmányokban megállapított alapelvekhez;
- milyen a rendeltetési ország fennálló feszültségből, vagy fegyveres konfliktusból fakadó belső helyzete;
- a szállítás veszélyezteti-e a regionális békét és stabilitást;
- veszélyezteti-e a szállítás saját baráti és szövetséges országaink biztonságát;
- milyen a vásárló ország nemzetközi közösséggel szemben tanúsított magatartása, különös tekintettel a terrorizmushoz való viszonyára, a szövetségesi rendszerére és a nemzetközi jog tiszteletben tartására;
- felmerül-e annak a kockázata, hogy a kiszállított eszköz vagy technológia eltérítésre vagy tovább értékesítésre kerül;
- a kiszállítandó katonai eszköz vagy technológia összhangban van-e a fogadó ország műszaki és gazdasági adottságaival.

A kiadott engedélyeket a Hatóság visszavonja, ha a kiadásának bármelyik feltétele megszűnt, vagy az engedély kiadását követően olyan változás állt be, amely alapján a kérelem elutasításának lenne a helye.

ENGEDÉLYTÍPUSOK, TANÚSÍTÁS

Korábban említettük, hogy az engedélyezés folyamata több szintű: *tevékenységi, tárgyalási, forgalmi engedélyezés*. Ezen felül, engedélyköteles lehet a *tranzitszállítás*, valamint a *brókertevékenység*.

A vállalkozás **tevékenységi engedély** birtokában jogosult

- haditechnikai eszköz gyártására;
- haditechnikai szolgáltatás nyújtására, vagy
- haditechnikai külkereskedelemmel kapcsolatos előkészítő tevékenység (piackutatás, ajánlattétel, előkészítő tárgyalások) végzésére.

A tevékenységi engedély lehet általános vagy egyedi (egy külkereskedelmi ügyletre szóló). Időbeli hatálya új kérelmező esetén 2 év, hosszabbítás esetén 5 év, és nincs relációs megkötés a külkereskedelemre vonatkozóan. A tevékenységi engedély beszerzéséig a cég haditechnikai eszköz kivitelével, behozatalával, transzferjével, tranzitjával, szolgáltatás nyújtásával és igénybevételével kapcsolatban előkészítő tevékenységet (piackutatás, ajánlattétel, előkészítő tárgyalások stb.) nem végezhet.

A tevékenységi engedély kérelemhez (kivéve az eseti tevékenységi engedélyre vonatkozó kérelem) kötelezően csatolandó melléklet a **Belső Megfelelési Program** (BMP). A BMP a vállalkozás megbízhatóságát alátámasztó dokumentum, amely tartalmazza a vállalkozás tevékenységére vonatkozó információkat, a tevékenységben részt vevő személyek felelősségi körét, dokumentumok kezelését (nyilvántartás), a kockázat kezelés módját, a rendelet előírásainak szervezeten belüli betartásának módját.

A Hatóság látja el a hadiipari gyártó vállalkozásoknak a Transzferirányelv szerinti tanúsítását. Mivel tanúsított vállalat csak hadiipari gyártási tevékenységet folytató társaság lehet, a tanúsítás feltétele a Httv. szerinti haditechnikai gyártási tevékenységi engedély. A Hatóság tanúsítást Magyarországon letelepedett gazdasági társaságnak, illetve egyéni vállalkozónak adhat.

A tanúsítási eljárásban a Hatóság megvizsgálja, hogy a vállalkozás a tevékenysége során maradéktalanul betartotta-e a Httv., valamint a Htkr. előírásait; a kérelmezőnek legalább 2 éve rendelkeznie kell haditechnikai gyártási, illetve haditechnikai külkereskedelmi tevékenységi engedéllyel. Az eljárásban mérlegelési szempont továbbá, hogy a cég tevékenysége során maradéktalanul betartotta-e a Belső Megfelelési Programjában foglaltakat.

A tanúsítás a hadiipari gyártási tevékenységéhez szükséges termékekre (áruk és szolgáltatások) szólhat. A tanúsítást a Hatóság magyar és angol nyelven adja ki. A tanúsítás feljogosítja a hazai vállalkozást a tanúsításában megjelölt haditechnikai eszközök átvételére más EU tagállamok által kiadott általános transzferengedélyek alapján, amennyiben azokat a saját gyártási tevékenységével összefüggésben használja fel. Így a tanúsított vállalat részére az Unióban letelepedett partnerei külön *egyedi vagy globális forgalmi engedély kérelmezése nélkül szállíthatják termékeiket*, jellemzően alkatrészeket, részegységeket, amennyiben azok szerepelnek a beszállító országa által kiadott általános transzferengedélyben. A tanúsítás legfeljebb 5 évre adható és újra kérelmezhető.

A tanúsított vállalatok listáját a Hatóság feltölti az Európai Bizottság erre a célra létrehozott adatbázisába, amely a CERTIDER elnevezést kapta. Az adatbázis tesztelésében, tulajdonságainak kialakításában a Hatóság szakértői is aktívan részt vettek. A CERTIDER publikus

változatának segítségével bárki lekérdezheti, hogy adott vállalkozás tanúsított vállalkozás-e az Európai Unióban.

Haditechnikai eszköz kivitelére, újrakivitelére, valamint harmadik ország részére történő szolgáltatás nyújtására vonatkozó szerződés csak ún. **tárgyalási engedély** birtokában köthető. Időbeli hatálya 12 hónap, amely egy alkalommal, 12 hónappal meghosszabbítható. Nincs szükség tárgyalási engedélyre a következő harmadik országok esetén: az Európai Gazdasági Térség államai (EU tagállamok, Norvégia, Izland és Lichtenstein), USA, Ausztrália, Japán, Kanada, Svájc és Új-Zéland, illetve 2020. január 31. után az Egyesült Királyság.

A haditechnikai eszközök kivitelére vagy behozatalára közvetlenül feljogosító ún. **forgalmi engedélyek**nek 2 típusa kérelmezhető: globális és egyedi forgalmi engedélyek, valamint léteznek általános engedélyek, amelyeket a Hatóság nem kérelemre ad ki, hanem hivatalból publikál. Az egyedi forgalmi engedélyek közé sorolhatók be továbbá a 258/2012/EU rendelet szerinti kiviteli engedélyek, amelyek kézifegyvereknek, és ezek lőszereinek harmadik országokba, polgári célokra történő kivitelére vonatkoznak.

A Hatóság az ellátási biztonsága, a tartós ipari és kormányközi együttműködések és az eljárás egyszerűsítése érdekében bizonyos termékkörök EGT államokból történő behozatalára, illetve kivitelére **általános forgalmi engedély**eket tesz közzé a szállítások könnyítésére.

Az engedélyezési eljárás ebben az esetben nem kérelemre indul, hanem a honlapon történő közzététel után bármely tevékenységi engedéllyel rendelkező vállalkozás felhasználhatja azokat az alábbi esetekben:

1. hon- és rendvédelmi, rendészeti, illetve nemzetbiztonsági szervek részére történő kiszállítás, vagy beérkezés;
2. tanúsított vállalatok részére történő kiszállítás vagy beérkezés;
3. garanciális javításra, kiállításra, bemutatóra, tesztelésre, bevizsgálásra vonatkozó devizamentes, ideiglenes árumozgással járó ügyletek

Ez az engedélytípus visszavonásig hatályos. Az általános engedélyek a Hatóság honlapján elérhetők; az engedélyes nem rendelkezik eredeti engedéllyel annak fizikai formájában, azonban a szállítmányt kísérő okmányokon fel kell tüntetni az általános forgalmi engedély számát. Az engedélyes felelőssége a végfelhasználás ellenőrzése, ezen kívül naprakész nyilvántartást kell vezetnie a beérkezett, illetve kiszállított termékekről (lásd: adatszolgáltatás, ellenőrzés). A Hatóság részéről az ellenőrzés utólagos.

A Hatóság kérelemre az EGT államokban valamint az USA-ban, Ausztráliában, Japánban, Kanadában, Svájcban és Új-Zélandon, valamint 2020. január 31. után az Egyesült Királyságban letelepedett szerződő felek, végfelhasználók esetén, több haditechnikai eszközre vagy szolgáltatásra, tartós termelési, valamint értékesítési kapcsolatra vonatkozó **globális forgalmi engedélyt** adhat ki, mind kiszállítás/kivitel, mind beérkezés/behozatal esetén. Az engedélytípus hatályossági ideje 3 év, és 12 hónappal meghosszabbítható.

Minden további ügyletre a Hatóság **egyedi forgalmi engedélyt** ad ki. Az engedélytípus hatályossági ideje 12 hónap, mely egy alkalommal, 12 hónappal meghosszabbítható.

Szintén 12+12 hónapig hatályosak a 258/2012/EU rendelet szerinti kiviteli engedélyek.

Kivitel, kiszállítás esetén a kérelemhez csatolni kell az importőr ország beviteli engedélyének másolatát, illetve az ú.n. Nemzetközi Importigazolást (International Import Certificate, IIC)[11],

[11] Az exportőr ország kérésére az importőr/vevő ország Nemzetközi Importigazolást állít ki, amely az importőr/vevő ország illetékes hatóságának nyilatkozata arról, hogy az importált eszközök, vagy technológiák a megadott értékben kerülnek beszállításra a

valamint Végfelhasználói Nyilatkozatot (End User Certificate, EUC)[12]. A Hatóság export esetén Szállítási Tanúsítványt (Delivery Verification Certificate, DVC[13]) kérhet. A Hatóság a mellékelt dokumentumok alapján vizsgálja a szállítás és a végfelhasználás jogszerűségét. Behozatal, transzfer esetén a belföldi végfelhasználó nyilatkozta szükséges, ha a végfelhasználó nem azonos az importőrrel. Az exportőr ország hatóságának igénye esetén a Hatóság IIC-t, DVC-t állíthat ki (ez utóbbit a vámhatóság hitelesíti), illetve ellenjegyzi a hazai végfelhasználó által kiállított EUC-t.

A **brókertevékenységet** a hatályos kormányrendeletek korábban is szabályozták, azonban már nem tárgyalási engedélyt ad ki a Hatóság az egyes brókerügyletekre, hanem brókerengedélyt. Brókertevékenységnek minősül, ha a bróker egy Európai Uniós tagállam és egy harmadik ország, illetve két harmadik ország vállalkozásai vagy szervezetei között haditechnikai eszköz, illetve szolgáltatás adásvétele céljából végez tevékenységet, ideértve az üzlet megszervezését, a szerződő felek közötti közvetítést, az üzleti lehetőség jelzését a vevő, vagy az eladó részére, valamint a saját jogon történő vételt és eladást, feltéve, hogy az eszközök fizikailag nem kerülnek Magyarország területére. Tehát nem minősül engedélyköteles tevékenységnek két EU tagállam vállalkozásai, illetve egy magyar és egy EU tagállamban letelepedett vállalkozás közötti közvetítői tevékenység. Fontos kiemelni, hogy az engedélyest a brókerengedély alapján bonyolított forgalomra vonatkozóan negyedéves adatszolgáltatási kötelezettség terheli.

A feladási országtól és a rendeltetési országtól függetlenül **tranzitengedély** szükséges az ML1. a)-c) pontjában, az ML2 a)-b) pontjában, az ML3 és az ML4 fejezeteiben, az ML7. a)-f),h),i) pontjaiban, továbbá az ML8. fejezetében felsorolt termékekhez. A Htkr. 1. sz. mellékletében felsorolt valamennyi termékkörre tranzitengedély szükséges, ha a küldő és fogadó ország is harmadik ország, ide nem értve az EGT-államokat, USA-t, Ausztráliát, Japánt, Kanadát, Svájcot és Új-Zélandot (valamint 2020. január 31. után az Egyesült Királyságot). A tranzitszállítások esetében ugyanazokat az eljárási szabályokat kell figyelembe venni, mint a kivitelre szóló forgalmi és a bróker engedélyek esetében, az ügyintézési határidő azonban az az ezekre vonatkozó 60 nap helyett 15 nap. A tranzitengedély haditechnikai eszközök, éles lőszerek, robbanóanyagok és más veszélyes áruk esetében a tranzitútvonal teljes hosszára (a belépési ponttól a kilépési pontig) fegyveres kíséretet írhat elő.

JELÖLÉS, NYILVÁNTARTÁS, ADATSZOLGÁLTATÁS

Az engedélyesek kötelesek naprakész nyilvántartást vezetni haditechnikai külkereskedelmi szállításaikról, továbbá göngyölített, negyedéves adatszolgáltatási kötelezettség terheli őket a Hatóság irányába.

A Htkr-ben előírt feltételek betartását a Hatóság és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal jogosult ellenőrizni. A Hatóság kérésére a vállalkozás köteles tájékoztatást adni a kivitt, behozott vagy transzferált termékek végfelhasználóiról és végfelhasználásról. Az ellenőrzések során a vállalkozás biztosítja a Hatóság hozzáférését az ügyletek során keletkezett dokumentumokhoz, a Hatóság azokról másolatot készíthet.

A haditechnikai termékek jelöléséről, valamint a haditechnikai termékek és szolgáltatások nyilvántartásáról szóló 32/2007. (III. 19.) GKM rendelet értelmében a haditechnikai termékeket

---

megjelölt végfelhasználási célból és azok nem kerülnek tovább értékesítésre az importőr ország illetékes hatóságának tudta nélkül. Az IIC érvényét veszti, ha a kibocsátást követő hat hónapon belül nem mutatják be az illetékes külföldi hatóságnál.

[12] Az exportőr ország kérésére a végfelhasználó vagy a végfelhasználó országának nyilatkozata arról, hogy a megrendelt eszközök a végfelhasználó országában a megjelölt céllal kerülnek felhasználásra. Az áru nukleáris, biológiai, illetve vegyifegyverek fejlesztésére, gyártására és használatára, vagy ilyen fegyverek célba juttatására szolgáló eszköz részeként nem kerül felhasználásra. Tartalmazhat re-export tilalmat, illetve egy nyilatkozatot arról, hogy nem kerül tovább értékesítésre az eredeti exportőr ország hozzájárulása nélkül.

[13] A vevő/végfelhasználó ország igazolása arról, hogy ki/beszállított eszközök a vevő/végfelhasználó ország vámterületére érkezett.

jelölni kell, valamint a gyártott vagy beérkezett, behozott termékről nyilvántartást kell vezetni. A vezetett nyilvántartásból évente adatot kell szolgáltatni a Hatóság részére. Az előírások célja, hogy a Magyarország területén gyártott, illetve beérkezett vagy behozott haditechnikai termék nyomon követhető legyen.

Így az adott eszköz:

- a jelölés révén egyedileg azonosítható,
- a nyilvántartás alapján a sorsa folyamatosan, visszamenőlegesen is megállapítható,

az adatszolgáltatás alapján az egyes termékfajták mennyiségéről és azok birtokosáról a Hatóságnál információ keletkezik.

2. A KETTŐS FELHASZNÁLÁSÚ TERMÉKEK KÜLKERESKEDELMI ENGEDÉLYEZÉSE

A kettős felhasználású termékek exportjának ellenőrzése az Európai Unió Közös Kereskedelem Politikája alá tartozik, bár lényegesen érinti a Közös Kül- és Biztonságpolitikát is. A területet a kettős felhasználású termékek kivitelére, transzferjére, brókertevékenységére és tranzitjára vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló **428/2009/EK tanácsi rendelet** (a továbbiakban: tanácsi rendelet) szabályozza, amely közvetlenül hatályos és alkalmazandó. A tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében az I. mellékletében felsorolt termékek kivitele engedélyköteles. Az uniós termékellenőrzési lista egységes szerkezetbe foglalja a négy meghatározó exportellenőrzési rezsim (WA, NSG, AG, MTCR), illetve a Vegyifegyver Tilalmi Egyezmény által ellenőrzött termékek ellenőrzési listáját és több mint 2200 terméket tartalmaz az alábbi kategóriákra bontva:

0. kategória: Nukleáris anyagok, létesítmények és berendezések

1. kategória: Különleges anyagok és kapcsolódó berendezések

2. kategória: Anyagfeldolgozás

3. kategória: Elektronika

4. kategória: Számítógépek

5. kategória: Távközlés és információbiztonság

6. kategória: Szenzorok és lézerek

7. kategória: Navigáció és repülési elektronika

8. kategória: Hajózás

9. kategória: Légtér és hajtórendszerek

A Hatóság feladatkörében – többek között – eljár a kettős felhasználású termékek export-, transzfer-, brókerügyleti és tranzitengedélyeivel kapcsolatos ügyekben, és kiadja a kettős felhasználású termékek behozatalára vonatkozó Nemzetközi Importigazolást, lefolytatja a nemzetközi kötelezettségekkel kapcsolatos konzultációkat, ellátja a nemzetközi egyezmények hazai végrehajtásából adódó feladatokat, továbbá eljár a nemzetközi kereskedelmi szankciókban elrendelt, nem kettős felhasználású termékek exportengedélyezésével kapcsolatos ügyekben is.

A kettős felhasználású termékek külkereskedelmi forgalmának engedélyezését a tanácsi rendelet mellett a **13/2011. (II. 22.) Korm. rendelet szabályozza**. Meghatározza az egyedi exportengedély,

a globális exportengedély, a nemzeti általános exportengedély, a brókerügyleti engedély, az Európai Unión belüli transzfer és a hazánkon áthaladó tranzit szállítások engedélyezésének feltételeit, valamint rendelkezik a kettős felhasználású termékek behozatalának feltételeiről is.

A 13/2011. (II. 22.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó tevékenységet csak az a jogi vagy természetes személy végezhet, akit a Hatóság **nyilvántartásba vett**. A naprakész közhiteles nyilvántartás a Hatóság honlapján megtalálható..

A nyilvántartásba vett cégek exporttevékenysége az alábbi kiviteli engedélytípusok alapján történhet:

- **Uniós Általános Exportengedélyek**
- **Egyedi Exportengedély**
- **Globális Exportengedély**

A tanácsi rendelet II.a.-II.f mellékletében szereplő feltételek teljesülése esetén – az ott meghatározott termékek és relációk vonatkozásában – az exportőrök ú.n. **Uniós Általános Exportengedély** alapján is szállíthatnak. Legjellemzőbb az EU001. számú Uniós Általános Exportengedély használata, mely Ausztrália, Kanada, Japán, Új-Zéland, Norvégia, Svájc (ideértve Liechtensteint), vagy az Amerikai Egyesült Államok (illetve 2021.01.01. naptól az Egyesült Királyság) vonatkozásában teszi lehetővé a kettős felhasználású termékek – ide nem értve a II.g mellékletben felsorolt termékeket – exportját teszi lehetővé. Az Uniós Általános Engedélyek alapján történt szállításokról, az exportőr a 13/2011. (II.22.) Korm. rendelet alapján köteles évi kétszer jelentést küldeni a Hatóságnak.

Kettős felhasználású termék kiviteléhez egy címzettre és egy végfelhasználóra vonatkozó **Egyedi Exportengedély** adható, amely egy évig hatályos. Az engedély a lejárta előtt legalább harminc nappal benyújtott hosszabbítás iránti kérelem alapján egy alkalommal, egy évvel meghosszabbítható.
A kérelemhez csatolni kell a hiteles Végfelhasználói Nyilatkozatot, amely tartalmazza többek között a címzett/végfelhasználó részletes adatait, a termék felhasználásának egyértelmű meghatározását és a címzett/végfelhasználó kötelezettségvállalását, hogy az importált eszközök nem kerülnek eltérítésre, nem kerülnek reexportra.

Kettős felhasználású termékek kiviteléhez egy exportőrre és egy vagy több meghatározott rendeltetési országra, végfelhasználóra hatályos **Globális Exportengedély** adható ki. A kérelmet Belső Ellenőrzés Programmal rendelkező exportőr nyújthatta be. A Globális Exportengedély legfeljebb három évre adható, mely a lejárta előtt legalább harminc nappal benyújtott hosszabbítás iránti kérelem alapján egy alkalommal, egy évvel meghosszabbítható. Az exportőr évi kétszer jelentést küld a Hatóságnak a globális exportengedély alapján végzett kiszállításairól.

Az Egyedi Exportengedélyben és a Globális Exportengedélyben az ügylet lebonyolítására vonatkozóan egyedi feltételek határozhatók meg.

A tanácsi rendelet I. mellékletében **fel nem sorolt kettős felhasználású termékek** kivitele is engedélyköteles, amennyiben a Hatóság az exportőr tudomására hozza, illetve az exportőrnek tudomása van, vagy joggal feltételezi,

- hogy a szóban forgó terméket részben vagy egészben vegyi, biológiai, nukleáris fegyverek, illetve célba juttatásukra alkalmas eszközök fejlesztésére, gyártására, karbantartására raktározásával kapcsolatban kívánják felhasználni;
- hogy a beszerző ország vagy rendeltetési ország fegyverembargó hatálya alá esik, miközben a tervezett végfelhasználás katonai jellegű;

- hogy a szóban forgó terméket részben vagy egészben olyan katonai berendezés, termék alkatrészeként, részegységeként kívánják felhasználni, amelyet korábban az engedélyezésre vonatkozó szabályok megsértésével szállítottak ki.

Az ún. **„catch-all”** intézkedés esetén a Hatóság – az érintett társhatóságokkal egyeztetve – az ügy összes körülményének figyelembevételével dönt az ügyletben érintett termék ellenőrzés alá vonásáról, illetve – az engedélyezési eljárás lefolytatását követően – az engedély kiadásáról vagy a kérelem elutasításáról. Az ügyfelek állásfoglalást kérhetnek a Hatóságtól arra vonatkozóan, hogy egy adott ügylet engedélyköteles-e vagy sem.

A Hatóság az exportengedélyeket a külpolitikáért felelős miniszter állásfoglalása alapján és – a kérelem tárgyától függően – az iparügyekért, rendészetért, a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az Információs Hivatal, az Alkotmányvédelmi hivatal, az Országos Atomenergia Hivatal, a Katona Nemzetbiztonsági Szolgálat és Nemzetbiztonsági Szakszolgálat véleményének kikérésével adja ki. A nukleáris, illetve nukleáris kettős felhasználású termékekre vonatkozó exportengedélyeket és a Nemzetközi Importigazolásokat minden esetben az Országos Atomenergia Hivatal szakhatósági döntése alapján adja ki.

A nukleáris termékek esetén a nukleáris és nukleáris kettős felhasználású termékek nemzetközi forgalmára külön szabályozás, a 144/2011. (VII.27.) Korm. rendelet vonatkozik.

A kettős felhasználású termékek behozatala jellemzően nem engedélyköteles, azonban az Európai Unió vámterületén kívülről a tanácsi rendelet I. mellékletének 0. kategóriájában szereplő nukleáris termékek csak **Nemzetközi Importigazolás** birtokában hozhatók be Magyarországra. Ezeken az eseteken kívül a Hatóság kérelemre kiadhat Nemzetközi Importigazolást, ha azt az exportőr szerinti ország hatósága igényli.

Bár a kettős felhasználású termékek számára is biztosított a termékek szabad áramlása az Unió vámterületén belül, kivételt képez ez alól a tanácsi rendelet **IV. mellékletében** felsorolt – különösen érzékenynek tekintett – termékek **transzferje**, amely szintén **engedélyköteles**.

Kettős felhasználású termékek *áthaladása*, **tranzit**ja is engedélyezés alá vonható vagy megtiltható, ha a hatóságok tudomására jut, hogy az átszállított termékeket részben vagy egészben vegyi, biológiai, nukleáris fegyverek fejlesztésével, gyártásával, karbantartásával, vagy az ilyen fegyverek célba juttatására alkalmas hordozó rakéták fejlesztésével, gyártásával, karbantartásával, raktározásával kapcsolatosan kívánják felhasználni, vagy fegyverembargós országba megy katonai célra. *Utóbbi esetekben* a kettős felhasználású termékekkel kapcsolatos **bróker tevékenység** is engedélyhez köthető. Brókertevékenységnek minősülnek az alábbiak:

- olyan ügylet tárgyalása vagy intézése, amelyek célja kettős felhasználású termékek vétele, értékesítése vagy szállítása egy harmadik országból egy másik harmadik országba, vagy
- harmadik országban található kettős felhasználású termékek értékesítése vagy vétele egy másik harmadik országba történő transzfer céljából.

A kérelmek elbírálása során a Hatóság az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- kötelezettségek és vállalások, amelyeket a vonatkozó nemzetközi non-proliferációs rezsimek és exportellenőrzési megállapodások részeseként, vagy a vonatkozó nemzetközi szerződések megerősítésével a tagállamok mindegyike elfogadott;
- az EU Tanács határozata vagy közös álláspontja, az EBESZ döntése vagy az ENSZ BT kötelező határozata alapján elrendelt szankciókból eredő kötelezettségek;
- a 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspontban foglalt kritériumok (Ld.: 15. o.);
- tervezett végfelhasználással és az engedélyezett végfelhasználástól történő eltérítés kockázatával kapcsolatos megfontolások;

- az exportőr vagy partnere megsértette a vonatkozó jogszabályokat;
- a tevékenység veszélyezteti Magyarország kül- és biztonságpolitikai, vagy nemzetbiztonsági érdekeit;
- az exportőr a Belső Ellenőrzés Programját megfelelően működteti, amennyiben ezzel rendelkeznie kell.

3. NEMZETKÖZI SZANKCIÓK VÉGREHAJTÁSA

A nemzetközi szankcióban elrendelt külkereskedelmi korlátozás alá eső termék kiviteléhez engedély szükséges. Ezek a nemzetközi kereskedelmet korlátozó intézkedések ENSZ BT határozatokon, illetve EU szankciókon alapulnak. Az egyre komplexebb kereskedelmi szankciók miatt a Hatóság megkeresésre ellenőrzi a tervezett kiviteli ügyleteket, és állásfoglalások formájában dönt azok szankciós érintettségéről. Ezzel elősegíti az ügyfelek döntéseit, egyben igazolva azokat más hatóságok és szervek eljárásai, intézkedései előtt. A nemzetközi szankcióval érintett termékre vonatkozó engedély 6 hónapig hatályos. A Hatóság a kérelmet elutasítja, ha nemzetközi szankció a termék kivitelét tiltja, vagy az előző pontban írt feltételek bármelyikét sértené az ügylet.

4. A BIOLÓGIAI- ÉS TOXINFEGYVER-TILALMI EGYEZMÉNY ÉS A VEGYIFEGYVER-TILALMI EGYEZMÉNY HAZAI VÉGREHAJTÁSÁVAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEK

Az Exportellenőrzési Osztály látja el a fentiek mellett a Biológiai- és Toxinfegyver-tilalmi Egyezmény és a Vegyifegyver-tilalmi Egyezmény hazai végrehajtásával kapcsolatos tevékenységeket.

A **bakteriológiai (biológiai) és toxin-fegyverek kifejlesztésének, előállításának és tárolásának megtiltásáról és e fegyverek megsemmisítéséről szóló**, az ENSZ XXVI. ülésszakán, 1971. december 10-én elfogadott egyezményt Magyarországon az 1975. évi 11. törvényerejű rendelet hirdette ki. A végrehajtásra kiadott 21/2013. (I.30.) Korm. rendelet szabályozza az Egyezményből eredő nyilatkozattételi kötelezettségeket és az erre vonatkozó hatósági ellenőrzés rendjét.

Ennek megfelelően az érintett szervezetek 2019-ben is nyilatkoztak az általuk folytatott, az Egyezmény hatálya alá eső tevékenységről és a birtokukban lévő biológiai ágensekről és toxinokról. Ezek alapján az Exportellenőrzési Osztály összeállította – az érintett társszervek bevonásával – az évente benyújtandó nemzeti bizalomerősítő jelentését, amelyet a Külgazdasági és Külügyminisztérium közvetítésével juttatott el az ENSZ leszerelési ügyekkel foglakozó genfi irodájába.

A vegyifegyverek kifejlesztésének, gyártásának, felhalmozásának és használatának tilalmáról, valamint megsemmisítéséről szóló egyezményt Magyarországon az 1997. évi CIV. törvény hirdette ki, míg a végrehajtás a 212/1998. (XII. 24.) Korm. rendeletben került szabályozásra. Ezen jogszabályok alapján a Hatóság feladata a Vegyifegyver-tilalmi Egyezmény nemzeti végrehajtásának felügyelete, illetve az ezzel kapcsolatos feladatok koordinációja, valamint a Korm. rendeletben foglalt előírások betartásának ellenőrzése.

2019-ben a Hatóság – a hazai vegyipari cégek nyilatkozatai alapján – az Egyezmény előírásainak megfelelően két alkalommal készített jelentést a hazánkban folytatott ellenőrzött vegyipari tevékenységről. A hágai székhelyű Vegyifegyver Tilalmi Szervezet az Egyezmény alapján jogosult alkalomszerűen ellenőrizni a Részes Államok által megküldött jelentések valódiságát.

Az Egyezmény előírásainak megfelelően az ilyen ellenőrzések hazai szervezése, lebonyolításának elősegítése, valamint az ellenőrzés során az ellenőrzött fél jogainak képviselete a Nemzeti Hatóság feladata.

Az Exportellenőrzési Osztály – hasonlóan a korábbi évekhez – az érintett hazai társszervek közreműködésével összeállította az Egyezmény X. cikke szerinti, Nemzeti Védelmi Programról szóló jelentését, amelyet továbbított a Vegyifegyver-tilalmi Szervezetnek. A jelentés egyfajta bizalomerősítő intézkedés az Egyezmény Részes Államai között, megosztva azok vegyifegyverek elleni védelmi intézkedéseit.

A fenti egyezményekkel kapcsolatos kötelezettségek ellátása szervesen összefügg az exportellenőrzési tevékenységgel, mivel az említett leszerelési és non-proliferációs egyezmények által ellenőrzött termékek megtalálhatók más exportellenőrzési rezsimek terméklistáin, ezáltal az összes exportellenőrzési rezsim listáit egyesítő és közvetlenül végrehajtandó uniós exportellenőrzési listán is (lásd tanácsi rendelet I. sz. melléklete). Az eltérő szabályozások harmonizációja, az rezsimek listáinak módosításából eredő változások nyomon követése és beépítése a hazai gyakorlatba ugyancsak az Exportellenőrzési Osztály feladata, amelyet olyan módon kell elérnie, hogy az a gazdálkodóknak minél kisebb adminisztrációs terhet jelentsen.

HADIIPARI TEVÉKENYSÉG ÉS KÜLKERESKEDELMI FORGALOM

1. JELENTÉS A HAZAI CÉGEK HADIIPARI TEVÉKENYSÉGÉRŐL, VALAMINT A 2019. ÉVI HADITECHNIKAI KÜLKERESKEDELMI FORGALMÁRÓL

2020. január 1-jei állapot szerint **282 vállalkozás rendelkezett haditechnikai külkereskedelmi tevékenységi engedéllyel**, közülük **208** hadiipari és külkereskedelmi tevékenységi engedéllyel egyaránt rendelkezett.

Hazai gyártásból a Magyar Honvédség elsősorban lőszereket, pirotechnikai termékeket, szárazföldi járműveket, felépítményeket és tartozékokat, radartechnikai, kommunikáció- és híradástechnikai berendezéseket, szoftvereket, speciális biztonsági rendszereket, vegyi mentesítő- és védő-készleteket, sugárszintmérőket, áramellátó berendezéseket, valamint ruházati- és védőfelszereléseket szerzett be.

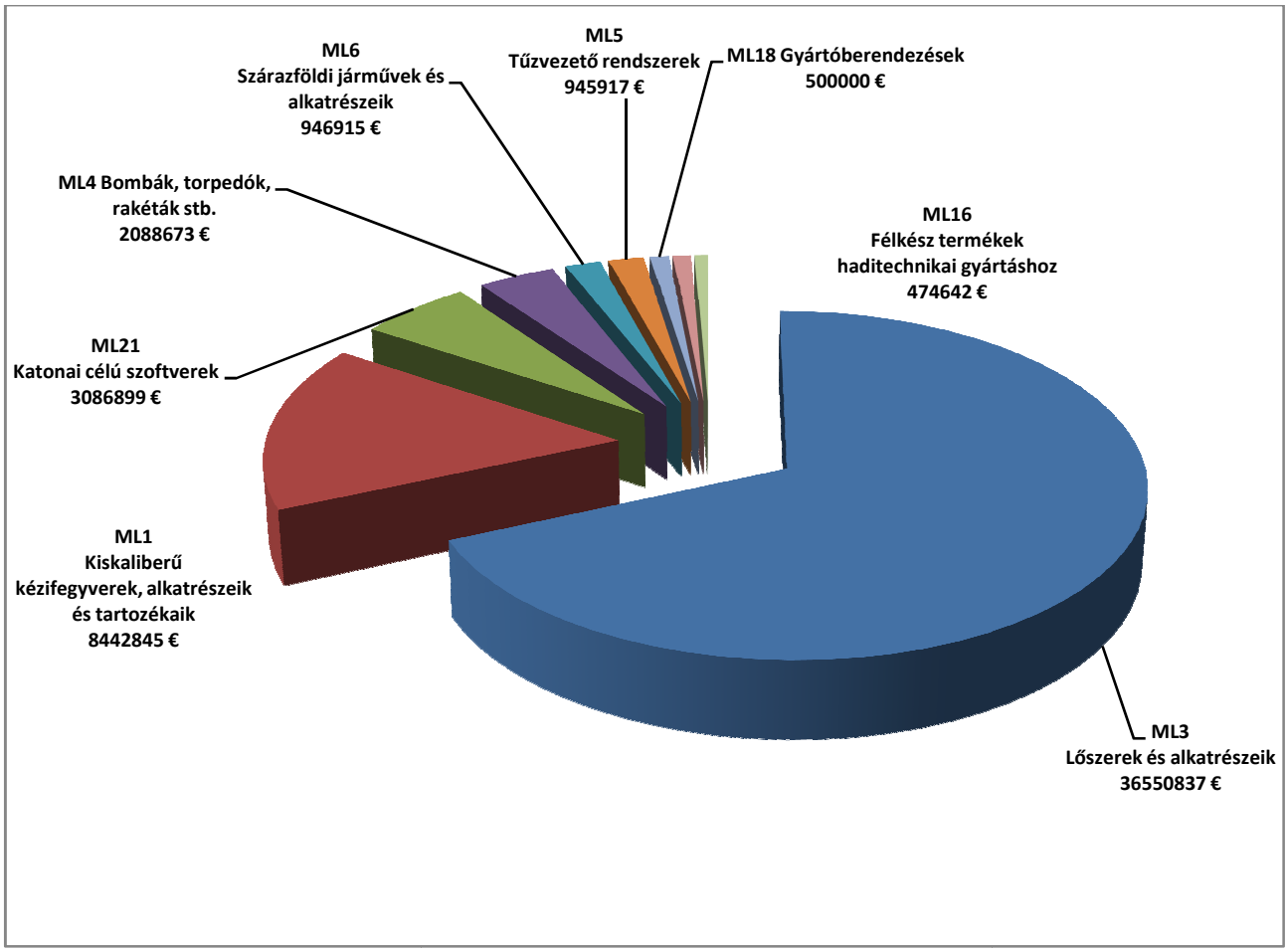
A rendvédelmi szervek és a nemzetbiztonsági szolgálatok hazai beszerzései elektronikai rendszerek fejlesztésére/javítására, lövészfegyverek lőszereire, pirotechnikai eszközökre, szoftverekre, híradó eszközökre, ruházati és védőfelszerelésekre, kényszerítő-, valamint titkosszolgálati eszközökre terjedtek ki.

A vállalkozások a hazai termékek közül elsősorban kiskaliberű lőszereket, pirotechnikai eszközöket, szárazföldi járművek alkatrészeit, elektronikai berendezéseket, valamint képalkotó berendezéseket (céltávcsövek), tűzvezető rendszereket és szoftverfejlesztési szolgáltatást értékesítettek külpiacon.

2019-ben a teljes haditechnikai külkereskedelmi forgalom (export + import) ~231,45 millió €-t (~75,29 milliárd Ft[14]) tett ki**.** A haditechnikai külkereskedelmi mérleg a korábbi évek trendjétől eltérően, de 2018-as évvel megegyezően passzívumot mutat (124,67 millió €, 40,56 milliárd forint a különbség). A tárgyévben **104** engedélyes vett részt a külkereskedelmi forgalom lebonyolításában.

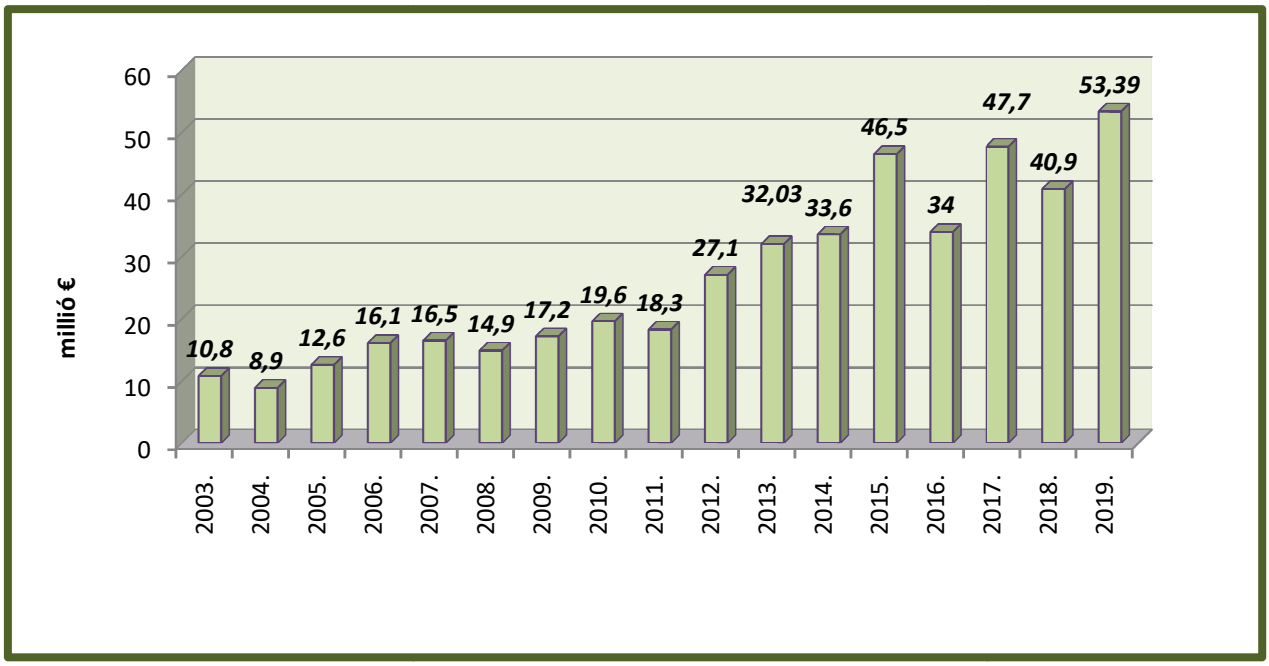
[14] A forgalmi adatok a jelentésben 325,3 Ft-os éves átlagárfolyamon számítva szerepelnek.

A HADITECHNIKAI EXPORTFORGALOM ML FEJEZETEK SZERINTI BONTÁSBAN 2019-BEN

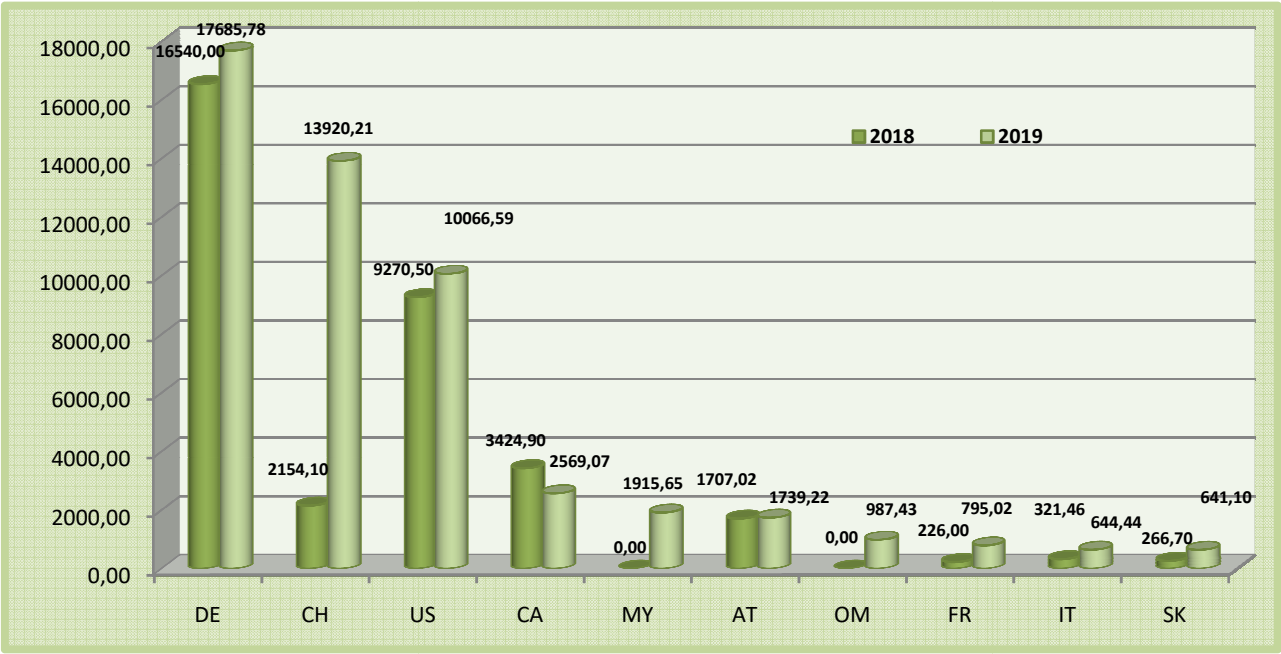
A hazai kivitel és kiszállítás értéke 2019-ben közel 53,39 millió € (17,367 milliárd forint) volt, a megelőző évhez viszonyítva ~30,5 %-kal nőtt. Megjegyzendő, hogy a kivitel és kiszállítás értékét, illetve a kivitel/behozatal mérleget akár egy-két komolyabb értéket képviselő ügylet is látványosan befolyásolhatja, így ebből a változásból következtetéseket levonni elhamarkodott lehet.

AZ EXPORT ALAKULÁSA 2003. ÉS 2019. KÖZÖTT (MILLIÓ €)

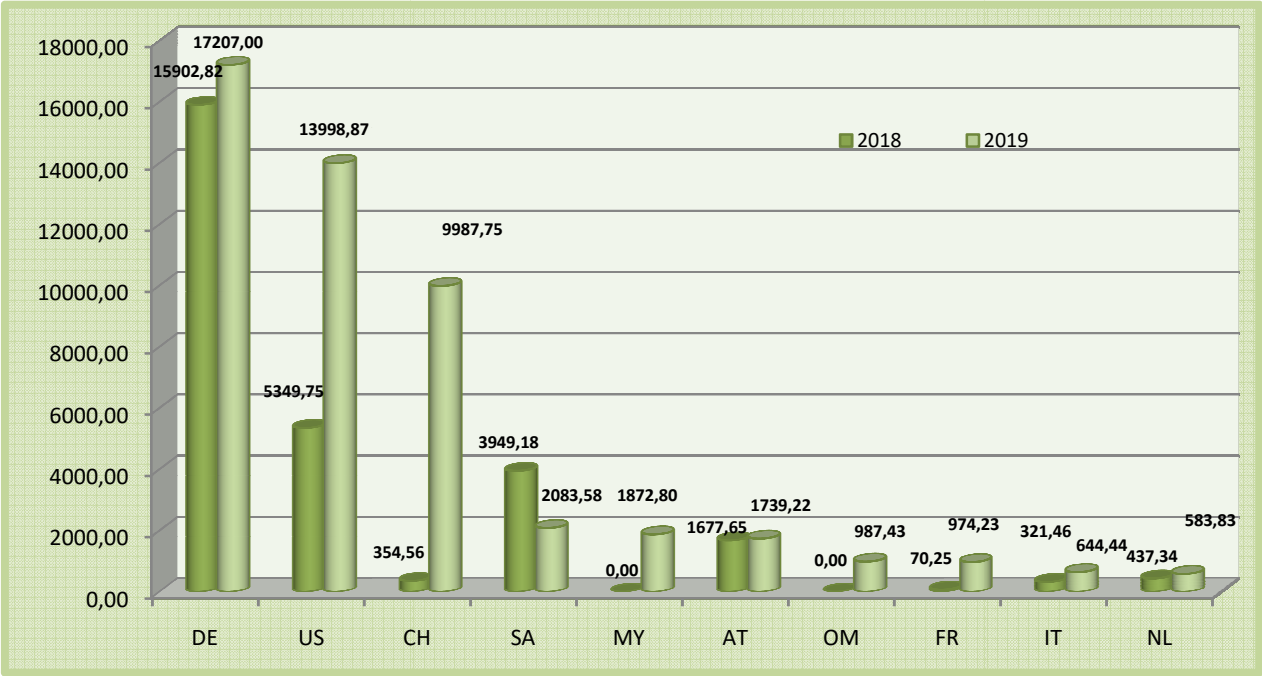
Haditechnikai exportunk 30 országban letelepedett szerződő partnerek részére irányult (lásd: 1. sz. melléklet). A legnagyobb felvevőpiacaink a következők: *Németország, Svájc, Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Malajzia, Ausztria, Omán, Franciaország, Olaszország, Szlovákia. Szaúd-Arábia*

EXPORT RELÁCIÓK SZERINTI MEGOSZLÁSA (SZERZŐDŐ PARTNEREK SZERINT, EZER €)

A tárgyévben realizált kivitelek és kiszállítások értékét végfelhasználók szerint csoportosítva némileg eltérő képet kapunk; az első tíz reláció között a megszokott partnerországokon túl megtalálható *Szaúd-Arábia, Ausztrália, illetve az Egyesült Arab Emirátusok is*. (Lásd még: 2. sz melléklet)

EXPORT RELÁCIÓK SZERINTI MEGOSZLÁSA (VÉGFELHASZNÁLÓK SZERINT, EZER €)

A Hatóság 2019-ben **55 db tárgyalási engedély** iránti kérelmet hagyott jóvá, ebből **37 db** exportra, **8 db** reexportra, **10 db** pedig szolgáltatás nyújtására vonatkozott.

A tárgyévben a Hatóság **5 db brókerengedélyt** adott ki.

2019 során **2 db általános forgalmi engedély** kiadására került sor, kiállítás, valamint bemutató és értékelés céljára. A korábban közzétett általános forgalmi engedélyek alapján beérkezett eszközök értéke **55 millió € (17,9 milliárd Ft)** volt, amely jelentős növekedés a 2018-as, 2,485 millió €-t (~800,44 millió Ft) kitevő beérkezésekhez képest. A növekedés a Magyar Honvédség fejlesztéseinek (Zrínyi 2026 program) köszönhető. A kiszállítás értéke 335211 € (~109 millió Ft.) volt, ami több mint háromszorosa a 2018-as értéknek (107207 €, ~35 millió Ft). A fentiekhez hasonlóan itt is megjegyzendő, hogy ezeket az értékeket kisszámú, viszonylag nagy értékű ügylet megvalósítása is látványosan befolyásolni tudja.

A Hatóság 2019-ben **85 db** *új*[15] globális forgalmi engedélyt adott ki, amelyből **15 db** exportra valamint kiszállításra, **70 db** importra, illetve beérkezésre vonatkozott; ez komoly visszaesést jelent a 2018-ban kiadott 162 db globális forgalmi engedélyhez képest. Ez feltehetően a fenti országokkal történő jogszabályi bővítésnek tudható be, amely lényeges könnyítést jelent az engedélyeseknek és a Hatóságnak is adminisztrációs szempontból, azonban az állandó ill. visszatérő ügyleteik többségét 2017-2018. során az akkor kérelmezett és kiadott nagyszámú globális forgalmi engedéllyel már lefedték az engedélyesek. A globális forgalmi engedélyt elsősorban a polgári lőfegyver- és lőszerkereskedők, vadászboltok ellátására szakosodott, illetve azokat üzemeltető külkereskedők veszik igénybe. A tárgyév során egy globális forgalmi engedély iránti kérelmet utasított el a Hatóság.

2019-ben a Hatóság mindösszesen **427 db**[16] *új* egyedi forgalmi engedélyt hagyott jóvá (ebből **177** db exportra, **250** db importra vonatkozott), amely lényegesen kevesebb, mint a 2018-ban kiadott 546 darab. A csökkenést vélhetően a globális forgalmi engedéllyel elérhető relációknak a bővülése okozza. A tárgyév során egyetlen egyedi forgalmi engedélykérelem elutasítására került sor.

[15] A mennyiségi adatok nem tartalmazzák a hosszabbított ill. módosított engedélyek számát (18 db).
[16] A mennyiségi adatok nem tartalmazzák a hosszabbított ill. módosított engedélyek számát (83 db).

A 258/2012/EU rendelet szerinti kiviteli engedélyt a polgári célú lőfegyverek és azok alkatrészei, továbbá a polgári célú lőszerek és alkatrészei harmadik ország részére történő kivitele esetén kell alkalmazni. A kérelemhez a többi forgalmi engedélyhez kapcsolódó mellékleteken túl meg kell adni a harmadik tranzit országokat és a kérelmezőnek igazolnia kell büntetlen előéletét.

A Hatóság 2019-ben **10 db** 258/2012/EU rendelet szerinti kiviteli engedélyt adott ki.

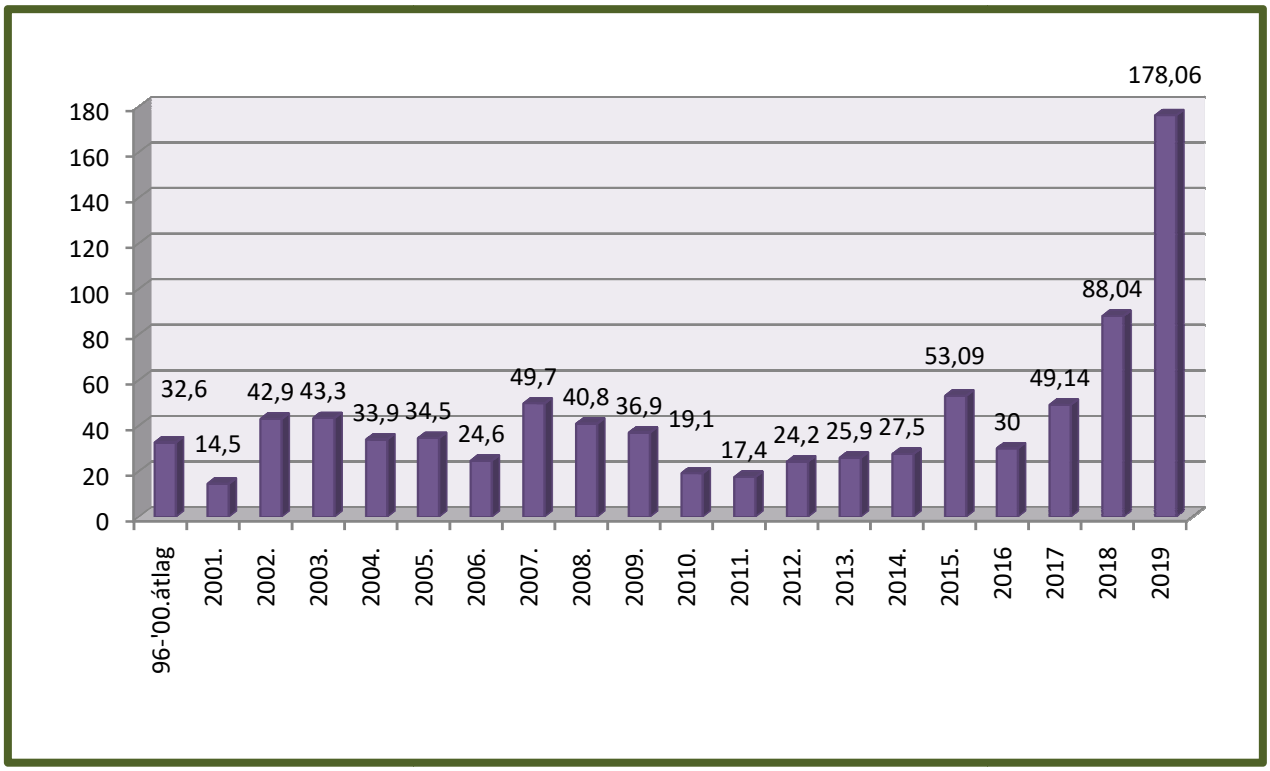
A Hatóság 2019. év során **415 db** tranzitengedélyt adott ki, ~13,36 %-kal kevesebbet, mint az előző évben. A tárgyévben **2 db tranzitengedély-kérelem elutasítására** került sor.

Az import és beérkezés értéke 2019-ben ~**178,06 millió €** (57,92 milliárd forint) volt, ami több, mint kétszerese a 2018-as értéknek. A növekedés jórészt a Zrínyi 2026 programhoz kötődő honvédségi beszerzéseknek, illetve a Česká Zbrojovka fegyvergyár kézifegyvereinek licenc alapján történő gyártásához (ČZ kézifegyverprojekt) kapcsolódó technológiatranszfer, alkatrészkészletek, illetve gyártóeszközök ellenértékének tudható be. (Lásd még: 3. sz. melléklet)

A polgári célra behozott vadász- és sportfegyverek, valamint alkatrészeik, tartozékaik és lőszereik) behozatalának/beérkezésének értéke 10,06 millió € volt, azaz a teljes import 5,65 %-át tette ki

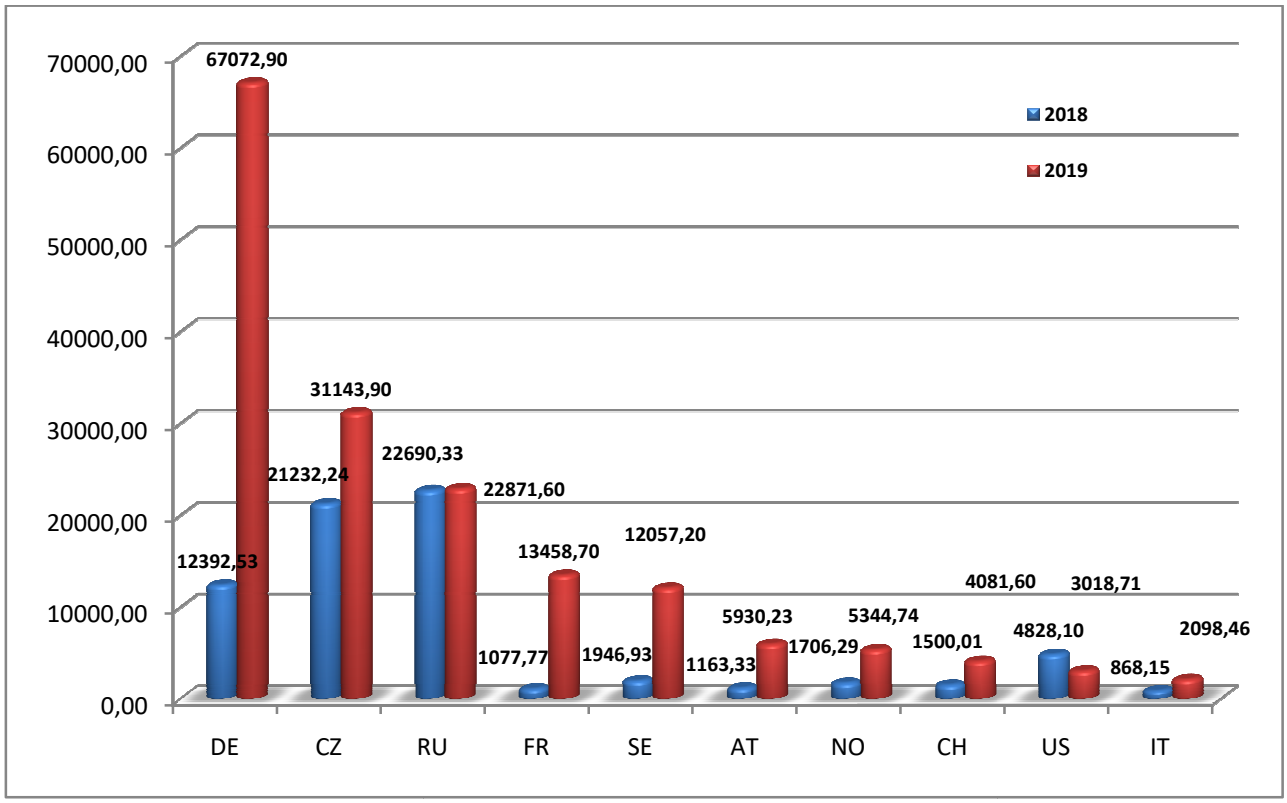
Az állami beszerzések továbbra is az import jelentős részét képviselik, arányuk elérte a **82,07 %-ot**.

AZ IMPORT ALAKULÁSA 1996. ÉS 2019. KÖZÖTT (MILLIÓ €)

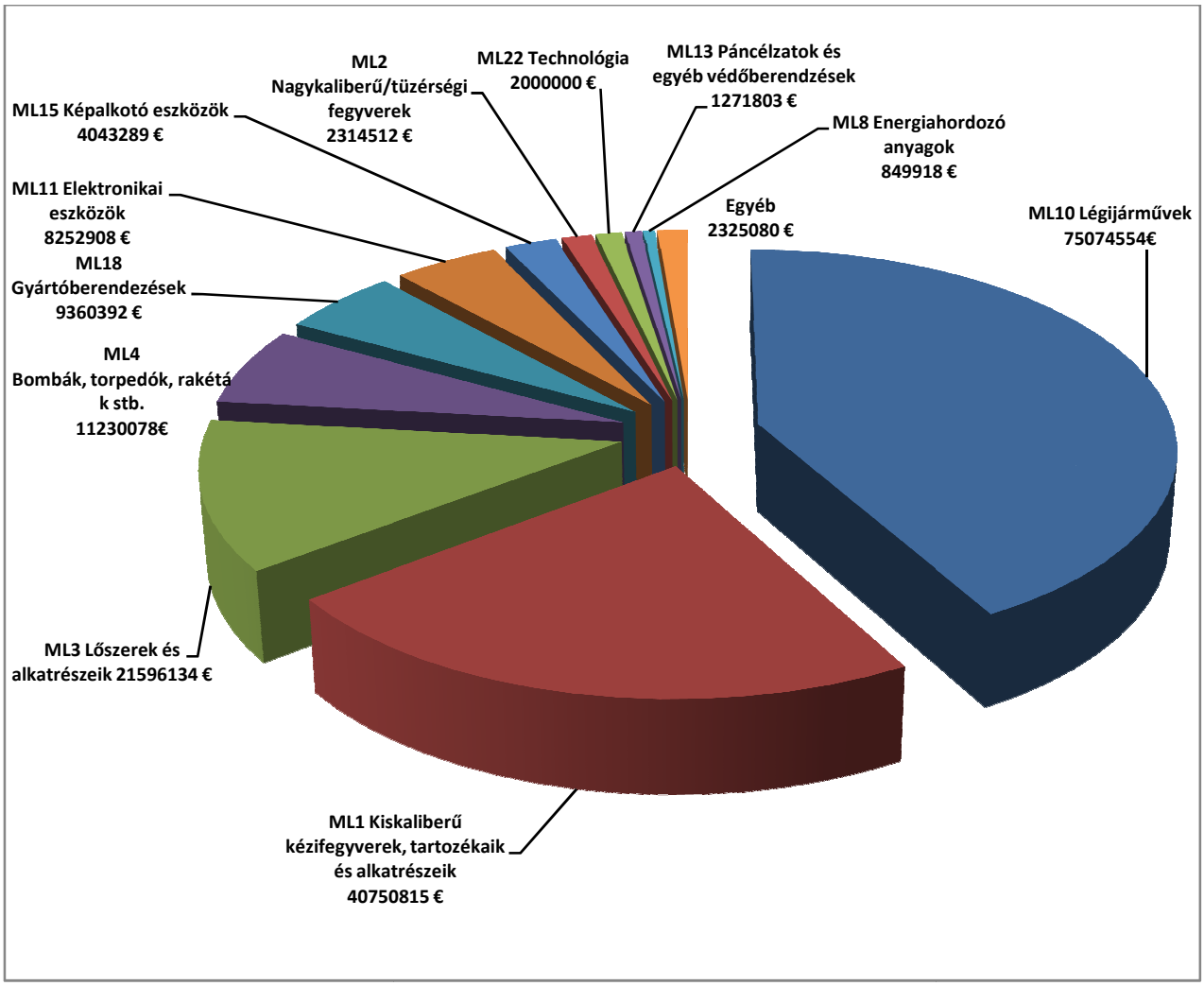
A legjelentősebb kereskedelmi partner import szempontból 2019-ben **Németország** volt, főként a tárgyévben leszállított 4 db Airbus H145M helikopter ellenértékének köszönhetően. A **Csehországból** történt beérkezések nagy értéke a fent említett Česka Zbrojovka kézifegyverprojektnek köszönhetők, ezen felül innen spec. polgári eszközöket, vadászfegyvereket, lőszereket hoztak be az engedélyesek. Az **Oroszországi Föderációból** történt behozatal magas értéke a Magyar Légierő Mi-24 típusú harci helikoptereinek a nagyjavítására fordított kiadásoknak köszönhető. Az Oroszországgal szemben hatályban lévő uniós fegyverszállítási embargó alól az ügylet az Európai Unióban meglévő kapacitások karbantartásához és biztonságához szükséges alkatrészek és szolgáltatások biztosítására tekintettel kivételt jelent.

AZ IMPORT RELÁCIÓ SZERINTI MEGOSZLÁSA (EZER €)

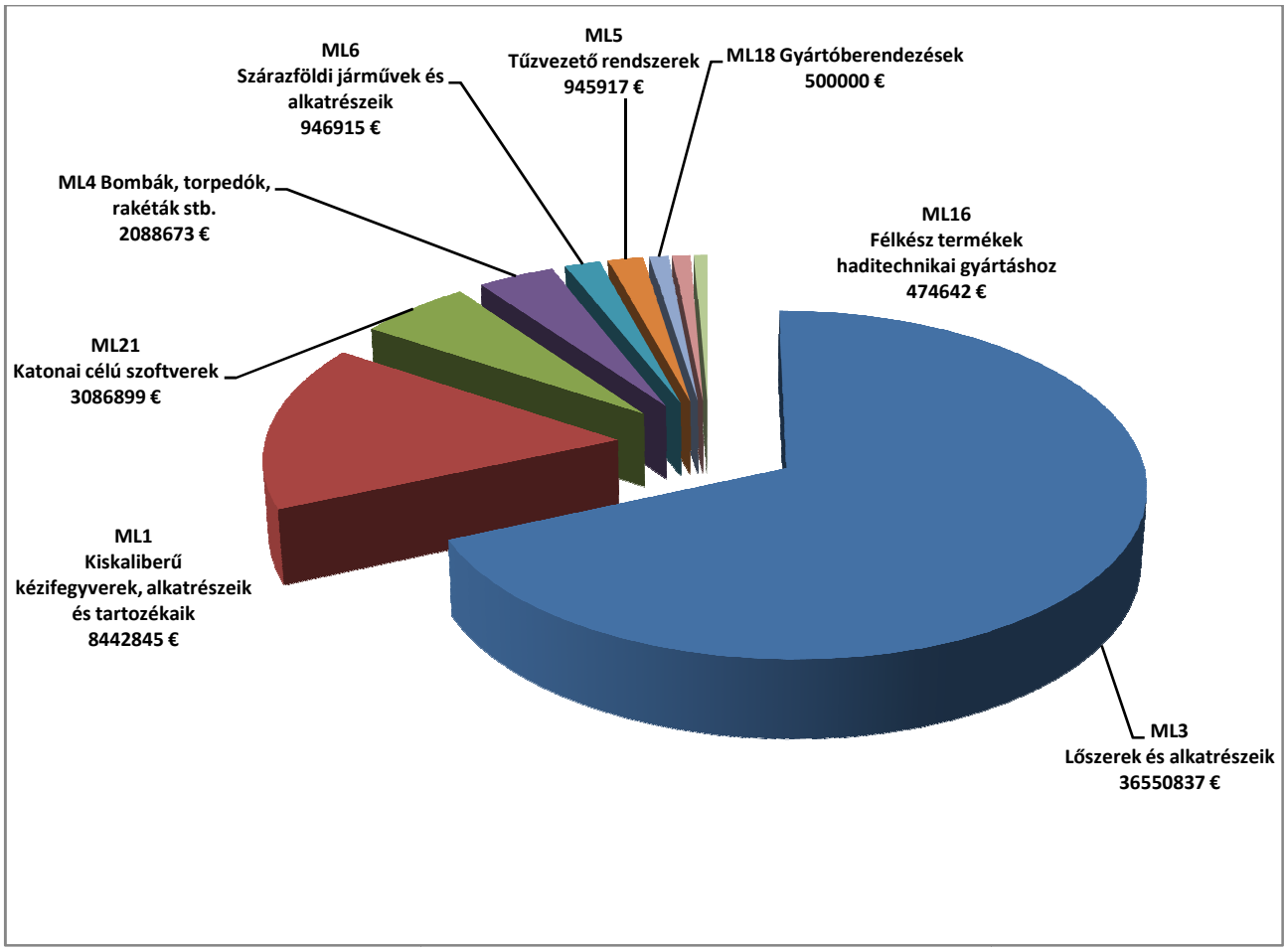
A haditechnikai termékek importja területén a légijárművek (ML10) részaránya a legnagyobb; ez az Airbus H145M helikopterek behozatalának, a Magyar Légierő vadászrepülőgépeivel kapcsolatos időszakos szolgáltatások behozatalának, valamint a Mi-24 harci helikopterek nagyjavításának köszönhető. Jelentős arányt képviselnek a kiskaliberű kézifegyverek és alkatrészeik, tartozékaik (ML1), a cseh-magyar kézifegyverprojektnek, a fegyveres szervek beszerzéseinek, illetve a polgári célú behozatalnak köszönhetően. Hagyományosan magas a lőszerek, lőszeralkatrészek (ML3) aránya, kész lőszereknek a fegyveres szervek részére, illetve polgári célokra (sport, vadászat) történő behozatalának, valamint különösen a gyártási célú lőszerelem-behozatalának köszönhetően.

A HADITECHNIKAI IMPORT FORGALOM ML FEJEZETEK SZERINTI BONTÁSBAN 2019-BAN (€)

A 2019-ben realizált haditechnikai export több mint felét *kiskaliberű lőszereknek*, *illetve ezek alkatrészeinek* (ML3 fejezet) az exportja adta. Jelentős mennyiséget képviselt ezen felül az ML1 (kézifegyverek, alkatrészeik és tartozékaik), az ML21 (szoftverek), az ML4 (bombák, torpedók, gránátok) és az ML5 (tűzvezető rendszerek) fejezetekbe tartozó termékek kivitele.

A HADITECHNIKAI EXPORT FORGALOM ML FEJEZETEK SZERINTI BONTÁSBAN 2019-BEN

2. A KETTŐS FELHASZNÁLÁSÚ TERMÉKEK EXPORTADATAI 2019-BEN

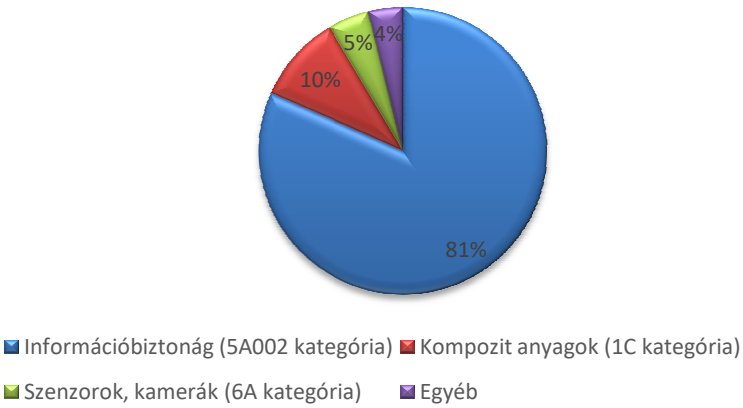
Az Exportellenőrzési Osztály 2019-ben összesen 20 db új céget vett nyilvántartásba, 10 db Nemzetközi Importigazolást adott ki. Tárgyév során 21 db globális export engedélyt, 118 db egyedi exportengedélyt, 7 db „catch-all" engedélyt adott ki és 24 exportőr használt Uniós Általános Engedélyt, továbbá 100 esetben bocsátott ki állásfoglalást („zero notice") elsősorban szankciós intézkedésekkel összefüggésben. 9 db elutasítás született.

2019-ben a kettős felhasználású és nem listás termékek kiszállításának értéke 492,59 millió €-t (globális, Uniós Általános Engedély) tett ki, mindamellett a Hatóság **104,38 millió €** értékben állított ki egyedi engedélyt, mely a megelőző év 16,35%-a. Az Európai Unióba irányuló engedélyköteles termékek kiszállítása elhanyagolható volt.

2019. év során Magyarországról a kettős felhasználású és nem listás termékek 73% -a következő célországokba került kiszállítása: USA (144,08 millió €), Svájc (92,39 millió €), Törökország (48,54 millió €), Kína (37,74 millió €), *Oroszország* (27,96 millió €).

A korábbi évekhez hasonlóan a kettős felhasználású termékek körében továbbra is az *információvédelmi (kriptográfiai funkcióval ellátott eszközök)*, *távközlési és elektronikai berendezések*, *szoftver termékek* dominanciája jellemzi a hazai engedélyköteles exportot, valamint kiemelkedő a *szénszál* harmadik országba történő értékesítése is.

KETTŐS FELHASZNÁLÁSÚ TERMÉKEK EXPORTJA KATEGÓRIA SZERINT 2019.

A kettős felhasználású termékek általában fejlett technikai színvonalat feltételeznek, így a gyártói háttérben tőkeigényes beruházások állnak. Az export tevékenység jelentős részben multinacionális hálózatok magyar leányvállalataihoz kötődnek.

Proaktív ügyfél-tájékoztatási erőfeszítéseinknek is köszönhetően 2019. év során is 117 esetben fordultak Hatóságunkhoz gazdálkodók tájékoztatásért exportügyleteiket megelőzően, különös tekintettel a nemzetközi kereskedelmi korlátozó intézkedésekre (szankciók, embargók) tekintettel.

3. ELLENŐRZÉSEK

A Haditechnikai Osztály és Exportellenőrzési Osztály 2019-ben összesen 85 helyszíni ellenőrzést tartott. Nem jelentős adminisztratív hiányosságokat leszámítva kijelenthető, hogy az engedélyesek általában betartják a jogszabályi előírásokat. Az ellenőrzések keretében a Hatóság munkatársai konzultációs jelleggel tájékoztatják az ügyfeleket az aktuális változásokról, engedélyezési feltételekről, embargókról.

Az ellenőrzések nagy részében közreműködtek az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat képviselői.

A nyilvántartások tekintetében nagyobb hiányosságot, szabálytalanságot az ellenőrzések nem fedtek fel, a Haditechnikai Osztály részéről 28 alkalommal került sor a hiányosságok ellenőrzést lezáró jegyzőkönyvbe történő rögzítésére határidő megállapításával a jogkövető magatartás helyreállítására kötelezéssel. A haditechnikai külkereskedelmi tevékenységi, valamint forgalmi engedélyek megszerzésére benyújtott kérelmekben adott nyilatkozatok dokumentumokkal igazolhatók voltak.

A NAV és a Hivatal között Együttműködési Megállapodás rögzíti a két hatóság közötti együttműködés módozatait. A Hatóság napi kapcsolatban áll a központi (Vám Főosztály), valamint – szükség esetén – a területi szerveivel a vámeljárások zökkenőmentes bonyolítása érdekében. A Hivatal ezen kívül Együttműködési Megállapodással rendelkezik az Alkotmányvédelmi Hivatallal és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálattal.

A Hatóság hadiipari gyártás- és szolgáltatásfelügyeleti, haditechnikai és kettős felhasználású termékek külkereskedelmi engedélyezési területen kiválóan együttműködik a vonatkozó jogszabályokban kijelölt, szakértői vélemény adására jogosult alábbi szervezetekkel: Innovációs és Technológiai Minisztérium, Belügyminisztérium, Külgazdasági és Külügyminisztérium, Honvédelmi Minisztérium, Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Információs Hivatal, Alkotmányvédelmi Hivatal, Katonai

Nemzetbiztonsági Szolgálat, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, Országos Rendőr-főkapitányság, Terrorelhárítási Központ. *Munkájukat ezúton is köszönjük!*

4. RÉSZVÉTEL NEMZETKÖZI FÓRUMOKON

A Külgazdasági és Külügyminisztériummal (KKM) és az Innovációs és Technológiai Minisztériummal (ITM) együttműködve a Hatóság tárgyévben is képviselte Magyarországot a tevékenységével összefüggő nemzetközi fórumokon:

- Az EU Tanácsának hagyományos fegyverek exportellenőrzésével foglalkozó munkacsoportjában (COARM);
- A védelmi vonatkozású termékek Közösségen belüli transzferjére vonatkozó feltételek egyszerűsítéséről szóló 2009/43/EU irányelv (transzferirányelv) alapján létrehozott Bizottsági munkacsoport ülésein;
- A Wassenaari Megállapodás a Hagyományos Fegyverek és Kettős Felhasználású Termékek és Technológiák Exportjának Ellenőrzéséről (WA) munkacsoportjaiban.
- az Európai Unió Kettős Felhasználású Koordinációs Bizottsági Munkacsoport ülésein.

A Wassenaari Megállapodás keretében a Hatóság munkatársai raportőrként közreműködtek egy, a WA-ba felvételt kért állam felvételi eljárásában Németországgal és Horvátországgal.

A Hatóság képviselője 2019-ben is részt vett a **Vegyifegyver Tilalmi Egyezmény** Nemzeti Hatóságainak találkozóin, ahol a Vegyifegyver Tilalmi Egyezményt végrehajtó szervezetek képviselőivel nyílt lehetőség eszme-, és tapasztalatcserére az Egyezmény végrehajtásával kapcsolatos kérdésekben, valamint a Biológiai és Toxinfegyver Tilalmi Egyezmény Plenáris ülésén. A Hatóság képviseltette magát továbbá az **Ausztrália Csoport** plenáris hetének és Végrehajtási és Technikai Munkacsoportjának ülésein, valamint az amerikai State Department exportellenőrzési támogató programja (Export Control and Related Border Security Program – EXBS) keretében megrendezett 16. Nemzetközi Exportellenőrzési és Határbiztonsági Konferencián, illetve Lettország Pénzmosás– és Terrorizmus-finanszírozás Elleni Irodája (FIU Latvia) által szervezett nemzetközi konferencián.

Amennyiben további kérdése van, az alábbi elérhetőségeken fordulhat Hatósághoz:

BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVATALA

KERESKEDELMI, HADITECHNIKAI, EXPORTELLENŐRZÉSI ÉS NEMESFÉMHITELESÍTÉSI FŐOSZTÁLY

EXPORTELLENŐRZÉSI OSZTÁLY, HADITECHNIKAI OSZTÁLY

H-1124 Budapest

Németvölgyi út 37-39.

E-mail: armstrade@bfkh.gov.hu, exportcontrol@bfkh.gov.hu

Telefon: 06 1 4585 599

http://mkeh.gov.hu

1. sz. melléklet

2018-2019. ÉVI EXPORT RELÁCIÓ SZERINTI BONTÁSBAN (SZERZŐDŐK SZERINT)[18]

(érték: ezer €)

Reláció	2018	2019
Amerikai Egyesült Államok	9270,49	10066,58
Argentin Köztársaság	75,32	0
Bahreini Királyság	0	26,5
Belga Királyság	13,2	0
Bolgár Köztársaság	2287,27	76,5
Bosznia és Hercegovina	32,79	7,80
Ciprusi Köztársaság	68,94	30,49
Cseh Köztársaság	280,19	366,52
Finn Köztársaság	15,56	0
Francia Köztársaság	37,28	795,02
Görög Köztársaság	9,8	7,15
Holland Királyság	146,99	236,80
Horvát Köztársaság	357,35	104,4
Izrael	125,5	251,58
Japán	0	38
Kanada	3424,88	2569,1
Lengyelország	266,7	353,12
Litván Köztársaság	0	40
Malájzia	0	1915,65
Moldova	52,72	3,73
Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága	847,9	341,12
Német Szövetségi Köztársaság	16540	17685,78

[18] *Megjegyzés: Amennyiben az „érték" mezőben nem szerepel adat, úgy az adott relációra a tárgyévben nem volt hatályban forgalmi engedély*

Olasz Köztársaság	321,46	644,44
Ománi Szultánság	0	987,43
Osztrák Köztársaság	1707,02	1739,22
Portugália	0	4
Románia	117,392	112,07
Srí Lankai Demokratikus Szocialista Köztársaság	0	30,03
Svájc	2154,1	13920,21
Svédország	0	71,96
Szerb Köztársaság	2451,10	49336
Szingapúri Köztársaság	1,35	211,18
Szlovák Köztársaság	180,99	641,1
Szlovén Köztársaság	4,94	22,94
Thaiföldi Királyság	0	16,11
Török Köztársaság	15,25	12,26
Ukrajna	9,32	0
Összesen	**40934,27**	**53388,1**

2. sz. melléklet

2018-2019. ÉVI EXPORT RELÁCIÓ SZERINTI BONTÁSBAN (VÉGFELHASZNÁLÓK SZERINT)[19]

(érték: ezer €)

Reláció	2018	2019
Amerikai Egyesült Államok	7048,89	9987,75
Argentin Köztársaság	75,3	0
Ausztrália	2150	0
Bahrein	0	26,5
Bolgár Köztársaság	2287,27	296,5
Bosznia és Hercegovina	58,59	7,8
Ciprusi Köztársaság	66,17	30,49
Cseh Köztársaság	280,19	146,52
Egyesült Arab Emirátus	358,81	0
Francia Köztársaság	93,31	974,23
Görög Köztársaság	9,8	7,15
Holland Királyság	437,34	583,83
Horvát Köztársaság	357,35	104,4
Indiai Köztársaság	0	16,24
Indonéz Köztársaság	0	347,3
Izrael	125,53	54,1
Japán		38
Jordán Hasemita Királyság	13,2	2,86
Kanada	1898,63	485,49
Kazah Köztársaság	15,56	0
Kenya	0	3
Lengyel Köztársaság	266,7	373,12
Lett Köztársaság	46,48	

[19] *Megjegyzés: Amennyiben az „érték" mezőben nem szerepel adat, úgy az adott relációra a tárgyévben nem volt hatályban forgalmi engedély*

Litván Köztársaság		40
Malájzia	0	1872,8
Mexikói Egyesült Államok	0	10
Moldovai Köztársaság	52,72	3,73
Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága	541	248,25
Német Szövetségi Köztársaság	15902,82	17207
Olasz Köztársaság	321,46	644,44
Ománi Szultánság	0	987,43
Osztrák Köztársaság	1707,02	1739,22
Portugália	0	4
Románia	117,39	112,07
Svájc	379,46	13998,87
Svédország	0	71,96
Szaúd-Arábiai Királyság	3949,18	2083,58
Szerbia	51,03	49,34
Szingapúri Köztársaság	1,35	0
Szlovák Köztársaság	183,76	486,1
Szlovén Köztársaság	4,94	22,94
Thaiföldi Királyság	22,89	16,11
Török Köztársaság	209,5	99,97
Összesen	**40934,27**	**53388,1**

3. sz. melléklet

2018-2019. ÉVI IMPORT BONYOLÍTÁSI ADATOK RELÁCIÓ SZERINTI BONTÁSBAN[20]

(érték: ezer €)

Reláció	2018	2019
Amerikai Egyesült Államok	4828,1	3018,71
Ausztrália	0,5	0
Belarusz Köztársaság	1935	45
Belga Királyság	325,48	362,24
Bolgár Köztársaság	3190,24	620
Bosznia és Hercegovina	291,94	458,78
Brazil Szövetségi Köztársaság	36,64	241,16
Ciprusi Köztársaság	7,2	47,26
Cseh Köztársaság	21232,24	31143,9
Dán Királyság	0,1	0
Dél-Afrikai Köztársaság	112,82	211,6
Egyesült Arab Emirátusok	72,86	0
Finn Köztársaság	438,8	705
Francia Köztársaság	1077,76	13458,77
Holland Királyság	42,54	56,98
Horvát Köztársaság	3,06	40,5
Izrael	3458,16	685,63
Kanada	41,6	48,1

[20] *Megjegyzés: Amennyiben az „érték" mezőben nem szerepel adat, úgy az adott relációra a tárgyévben nem volt hatályban forgalmi engedély*

Kínai Népköztársaság	111,13	913,57
Lengyel Köztársaság	212,48	265
Litván Köztársaság	124,2	654,73
Luxemburgi Nagyhercegség	60000	0
Mongólia		0
Montenegró	0	29
Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága	793,81	1032,97
Német Szövetségi Köztársaság	12392,53	67072,9
Norvég Királyság	1706,29	5344,74
Olasz Köztársaság	874,51	2098,46
Oroszországi Föderáció	22690,33	22871,58
Osztrák Köztársaság	1163,33	5930,23
Perui Köztársaság	3,08	0
Románia	0,54	35,37
Spanyolország	97,2	758,49
Svájc	1500,01	4081,6
Svédország	1946,93	12057,2
Szerbia	432,52	1637,67
Szlovák Köztársaság	442,14	621,42
Szlovénia	23,74	35,16
Török Köztársaság	82,76	5,85
Ukrajna	276,99	1473,94
Összesen	**88040,19**	**178063,44**

4. sz. melléklet

A MAGYAR HADITECHNIKAI EXPORT 2018-2019. ÉVI SZERKEZETE ML FEJEZETEK SZERINTI BONTÁSBAN

ezer €

Jegyzék fejezet	Megnevezés	2018		2019	
		Érték	%	Érték	%
ML 1	Kiskaliberű lőfegyverek	3656,73	8,94	8442,85	15,81
ML 2	Nagykaliberű lőfegyverek, tüzérségi fegyverek	71,4	0,17	0	0
ML 3	Lőszerek ML1-hez és ML 2-höz	25313,42	61,85	36550,84	68,46
ML 4	Bombák, rakéták, torpedók	3944,14	9,64	2088,67	3,91
ML 5	Tűzvezető rendszerek	2154,82	5,26	945,92	1,77
ML 6	Szárazföldi járművek	759,49	1,86	946,92	1,77
ML 7	Vegyi és biológiai mérgező anyagok	3,47	0,01	8,3	0,015
ML 8	Energiahordozó anyagok	4,76	0,01	0	0
ML 9	Vízi járművek, tengerészeti berendezések	0	0,00	0	0
ML 10	Légi járművek, ejtőernyők	125,55	0,31	227,68	0,43
ML 11	Katonai elektronikai berendezések	107,44	0,26	98,4	0,18
ML 12	Kinetikus energiával rendelkező fegyverrendszerek	0	0,00	0	0
ML 13	Páncélzatok és egyéb védőberendezések	0	0,00	0	0
ML 14	Kiképzési és gyakorló eszközök	0	0,00	0	0
ML 15	Képletapogató (képalkotó) berendezések	0	0,00	0	0
ML 16	Félkész termékek haditechnikai eszközök gyártásához	290,79	0,71	474,64	0,89
ML 17	Különféle egyéb katonai berendezések	0	0,00	0	0
ML 18	Gyártó berendezések haditechnika gyártásához	0	0,00	500	0,94
ML 19	Irányított energiát kibocsátó fegyverrendszerek	0	0,00	0	0
ML 20	Kriogén és szupravezető berendezések	0	0,00	0	0
ML 21	Katonai szoftverek	4493	10,98	3086,9	5,78
ML 22	Technológiák haditechnika gyártásához	0	0,00	0	0

HUML 23	Kifejezetten katonai célú felszerelések	0	0,00	0	0
HUML 24	Kifejezetten katonai célú szolgáltatások		0,00	0	0
HUML 25	Kényszerítő és bűnfelderítő eszközök		0,00	17	0,031
HUML 26	Titkosszolgálati eszközök		0,00	0	0
	Összesen:	**40934,27**	**100**	**53388,1**	**100**

5. sz. melléklet

A MAGYAR HADITECHNIKAI IMPORT 2018 - 2019. ÉVI SZERKEZETE ML FEJEZETEK SZERINTI BONTÁSBAN

ezer €

Jegyzék fejezet	Megnevezés	2018		2019	
		Érték	%	Érték	%
ML 1	Kis kaliberű lőfegyverek	22201,11	25,21	39866,13	22,39
ML 2	Nagy kaliberű lőfegyverek	0	0	2314,51	1,3
ML 3	Lőszerek ML1-hez és ML 2-höz	15831,89	17,98	21596,13	12,13
ML 4	Bombák, rakéták, torpedók	1998,34	7	11108,73	6,24
ML 5	Tűzvezető rendszerek	3,134	0,003559737	410,28	0,23
ML 6	Szárazföldi járművek	1283,73	1,46	241,89	0,14
ML 7	Vegyi és biológiai mérgező anyagok	757,16	0,86	283,86	0,16
ML 8	Energiahordozó anyagok	886,48	1	849,92	0,48
ML 9	Vízi járművek, tengerészeti berendezések	0	0	0	0
ML 10	Légi járművek, ejtőernyők	24900,1	28,28	75074,55	42,16
ML 11	Katonai elektronikai berendezések	3025,68	3,44	8252,91	4,63
ML 12	Kinetikus energiával rendelkező fegyverrendszerek	0	0	29,1	0,016
ML 13	Páncélzatok és egyéb védőberendezések	702,2	0,8	1271,8	0,71
ML 14	Kiképzési és gyakorló eszközök	6,43	0,00730121	423,22	0,24
ML 15	Képletapogató (képalkotó) berendezések	3796,17	4,31	4043,29	2,27
ML 16	Félkész termékek haditechnika gyártásához	2,82	0,003	2,96	0,002
ML 17	Különféle egyéb katonai berendezések	0	0	18,44	0,01
ML 18	Gyártó berendezések haditechnika gyártásához	262,08	0,3	9360,39	5,26
ML 19	Irányított energiát kibocsátó fegyverrendszerek	0	0	0	0
ML 20	Kriogén és szupravezető berendezések	0	0	0	0
ML 21	Katonai szoftverek	0,1	0,000113584	138,4	0,08
ML 22	Technológiák haditechnika gyártásához	4000	4,54	2000	1,12

HUML 23	Kifejezetten katonai célú felszerelések	510,8	0,58	0	0
HUML 24	Kifejezetten katonai célú szolgáltatások	6,63	0,008	136,14	0,076
HUML 25	Kényszerítő és bűnfelderítő eszközök	545,66	0,062	338,41	0,19
HUML 26	Titkosszolgálati eszközök	7810,77	8,87	302,38	0,17
	Összesen:	**880401,9**	**100**	**178063,4**	**100**